

KLÓPIZTÁS ÁR
Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt 50 kr.
Bérmertelen levelek
csak ismert keszektől fo-
gadhatnak el.
Készítők nevének
viszsa.
Egyes szám ára 20 kr.
A nyilatkozat minden gar-
mondsor díja 30 kr.

Z E M P L É N.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉNVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

HÍRDETSÉI DÍJ:
hivatalos hirdetéseknek:
Minden egyes sor után
1 kr.
Azonnali költség 30 kr.
Kiemelt díszetűk s kör-
szellet ellátott hirdeté-
nyekért természetük szerint
minden 10 centiméter
után 3 kr számítottatik.
Állandó hirdetéseknek
kedvezmény nyújtatik.
Erdészeti s „Zemplén”
nyomdába küldendők.

HIVATALOS RÉSZ.

57/2924. sz. Zemplénavarmegye alispánjától.

10 főszolgabíróknak.

A Zemplénavarmegye bizottságának f. évi április hó 5-én s következő napjain tartott közgyűlésében 57/2924. szám alatt a. hrabóczi hidra vonatkozó vámszedési jog meghosszabbítása tárgyában hozott határozatát a. másolatban a leg-
tágabb körben leendő közhírré tétel végett kiadom.
S.-a.-Ujhely, 1889. május 14.

alispán helyett

Horváth József, tb. főjegyző.

Másolat.

T. Zemplénavarmegye bizottságának S.-a.-Ujhelyben 1889. ápr. 5-én tartott üléséből 57/2924. sz. Olvástatott a nm. m. kir. közm. és közlk. minister f. évi február 24-én 8132. sz. a. kelt intézvénye, melynek kapcsán a vm. alispánjának a f. évi 1614. és 1774. sz. alatt a varannó-örmezei utvonalon levő alsó-hrabóczi vámoshidon a múlt évi december 31-ével megszünt vámszedési engedélynek f. évi január hó 1-től leendő további meghosszabbítása tárgyában tett felterjesztését összes csatolmányai-
val a varmege bizottságának tárgyalás és közgyűlési határozat hozatal végett visszaküldé. Az áll. váll. határozati javaslata elfogadásával a vm. alispánjának f. évi 1614. 1774. szám alatt a vámszedési engedély meghosszabbítása iránt tett felterjesztését a közgyűlés beható tárgyalás után magáévá tevén, az alsó-hrabóczi vámos-hidra vonatkozó s a nm. m. kir. által 1882. év október hó 17-én 28710. sz. a. kelt intézvényével egyelőre öt évi időtartamra engedélyezett s 1884. évi jan. 1-én életbe lépett vámszedési jog meghosszabbítása, figyelembe véve az alispáni felterjesztésben felsorolt okokat, a nm. m. kir. közm. és közlk. ministeriumnál kérelmeztetni s ezen határozat az 1886. év XXI. t. c. 7. §-a értelmében kihirdettetvén, az összes tárgyiratokkal, valamint a netán benyújtott felfolyamodványokkal együtt a nm. m. kir. közm. és közlk. ministerium f. évi 8232. sz. alatt e tárgyban kelt intézvénye értelmében felterjesztetni határozatik.

Jelen határozat az összes tárgyiratokkal, megfelelő eljárás végett a varmege alispánjának kiadni rendeltetik. Kelt mint fent.

Jegyzette:

Thuránszky László,
II-od aljegyző.

kiadta:

Viczmányi Ödön,
főjegyző.

58/3323. kgy. sz. Zemplénavarmegye alispánjától.

A t. varmege bizottságának f. évi április hó 5-én és következő napján tartott közgyűlésében 58/3323. kgy. sz. a. a m.-laborci hidra vonatkozó vámszedési jog meghosszabbítása tárgyában kelt határozatát a. másolatban közhírré tétel végett kiadom.

S.-a.-Ujhely, 1889. május 14-én.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

T. Zemplénavarmegye bizottságának S.-a.-Ujhelyben 1889. ápr. hó 5-én tartott közgyűléséből. 58/3323. sz. Olvástatott a nm. m. kir. közmunka- és közlekedési ministerium f. évi febr. 28-án 9223. sz. a. kelt intézvénye, melyet a vm. alispánjának a homonna-mezőlaborci uton levő m. laborci vámos hidon a múlt évi dec. hó 31-én megszünt vámszedési engedély további 10 évre leendő meghosszabbítása tárgyában kelt felterjesztését csatolmányai-
val tárgyalás és közgyűlési határozat hozatal végett leküldi. A varmege állandó választmány a tárgyban hozott határozati javaslata elfogadásával az alispáni felterjesztést a közgyűlés beható tárgyalás után magáévá tevén, a mező-laborci vámos hidra vonatkozó s a nm. m. kir. közmunka és közlekedési ministerium által 1882. évi szept. 26-án kelt intézvényével egyelőre 5 évi időtartamra engedélyezett és 1884. évi jan. 1-én életbe lépett vámszedési jog meghosszabbítása az alispáni felterjesztés indokai alapján a nm. m. kir. közmunka és közlekedési ministeriumnál kérelmeztetni s ezen határozat az 1886. évi XXI. t. c. 7. §-a értelmében kihirdettetvén az összes tárgyiratokkal s a netalán leérkező felfolyamodásokkal együtt a nm. m. kir. közmunka és közlekedési ministerium folyó évi 9223. sz. a. kelt intézvénye folytán felterjesztetni határozatik; miről a varmege alispánja további megfelelő eljárás végett jelen határozat s az összes iratok kiadásával értesítetteti rendeltetik. Kmf. Jegyzette: Thuránszky László II-od aljegyző. Kiadta: Viczmányi Ödön, s. k. főjegyző.

Zemplénavarmegye alispánjától.

Körözüvény.

I.

A málczi körjegyző jelentése szerint folyó évi május hó 3-án Nézpesten egy fehér szőrű egy éves ökor-tinó, egyik fulén kicsipés, a másikon pedig két kicsipés jeggyel ellátva bitangásban találtatott.

II.

Szolomaj Mátyás czir.-hosszmezei lakos f.

április hó 17. és 18-ika közötti éjjel a községben — összekötött állapotban — egy fehérszőrű hasítottfülü egy éves koca sertést talált, mely lenleg Rajnyák Erzsébet (Alya) cz. hosszmezei lakos őrizete alatt a községi előljárással által tartatik.

III.

A Hoor melletti államuton a nagyhid gerendái gyengék lévén, azok kicsereléséig azon nagyobb terhes szekerek, ágyuk átszállítása, katonaság nagyobb osztagokbani átvonulása, sok terhes szekerek vagy marhának áthajtása veszélylyel járván, rajta a közlekedés betiltatik.

S.-a.-Ujhely, 1889. május 22.

Matolai Etele, alispán.

807. sz. Zemplénavarmegye kir. tanfelügyelőjétől.

Nyilvános nyugtázás.

A „Stefánia” pesti szegény-gyermekkorház alap-
tökéjének gyarapítására adakoztak.

1. A Villányi-féle magánintézet növendékei Tokajban 10 ft 70 kr. 2. Az izr. iskola növendékei Homonna 5 ft 47 kr. 3. Az izr. iskola növendékei Tállya 1 ft 63 kr. 4. Az izr. iskola növendékei B.-Ujlak 1 ft 36 kr. 5. Az izr. iskola növendékei Tolcsva 4 ft. 6. Az állami iskola növendékei Sztropkó 7 ft 02 kr 7. Az állami iskola növendékei Mád 4 ft 50 kr. 8. A polgári iskola növendékei Homonna 3 ft 73 kr. 9. Az állami iskola növendékei Nagy-Mihály 8 ft. 10. A róm. kath. leányiskola növendékei S.-a.-Ujhely 3 ft 80 kr. 11. N. N. 79 kr. főösszeg 51 ft.

Azaz ötvenegy forint, mely általam az egyesület pénztárosához, tek. Czanyuga József urhoz, alulírt napon posta-utalvány mellett beküldetett.
S.-a.-Ujhely, 1889. május hó 18.

Nemes Lajos,

kir. tanácsos és tanfelügyelő.

Állami vagy varmegei közigazgatás?*)

Két miniszter egybevágó nyilatkozata vetette fel újból e kérdést. A magyar közvélemény régen foglalkozik már azzal. Még 48-ban, midőn az első miniszterium megalakult, mindjárt az első miniszteri tanácskozás alkalmával felvetette maga Kossuth azt

*) Midőn a napirendre kerülő nagyfontosságú kérdést mely szakértelemmel tárgyaló eme iránycikket közöljük, egyszerűsöd megjegyezzük, hogy a választási jognak jelen közjogi helyzetben feladása tekintetében a t. cikkiről eltérő nézetben vagyunk. Szerk.

T Á R C A.

Párisi levél.

II.

Páris, május 20.

Az érdeklődés a kiállítás iránt napról napra fokozódik. Mentől inkább közeledik a nap, a melyen az utolsó kalapácsütés el fog hangzani, s mely most már csak hetek kérdése, annál jobb áttekin-
tést lehet szerezni a kiállításról, mely ugy terjedelmében, mint nagyszerűségében valamennyi előd-
jét felülmúlja. Önkéntelenül is felmerül a kérdés, hogy mit lehetne a jövő kiállításban produkálni, hogy a mait felülmúlja? A válasz, melylyel Franciaország a nagyhatalmak hivatalos résznevmeté-
lére felelt, mindenesetre impozáns s méltán mutatja azt az önállóságot, azt a felsőséget, melylyel ma bír az egész kontinensen. Mert tagadhatatlanul csekélyen elenyésző a külföldi kiállító a francia-
hoz képest; ugy, hogy ma a ki ez ország művészetéről, iparáról és kereskedelméről fogalmat akar szerezni, bátran zsinórmértékül veheti a kiállítását.

A széles kert, mely a hatalmas katonai menedékház, a „Hotel des Invalides” előtt elterül, állandó vonzóerejét képezi a látogatóknak. S méltán; mert az a kép, mely itt két órákor a látogató elé tárul, a midőn a kiállítás e része meg-

nyílik, s a mikor a fekete katonai csapat, mely itt a rend és fegyelem óra, az „École militaire” ből bevonul — páratlan. De fokozza az érdeklődést, hogy nem csak a gyarmatok katonáinak, hanem a többi, hivatalosan a kiállításon résztvevő államok katonáinak is itt adott szállást a vendégszerető Franciaország. Itt lakik egy szakasz tonkini, ugyanannyi szágoni vadász egy-egy altiszt parancsnoksága alatt; továbbá egy-egy csapat indiai és áfrikai spahi és szakaláv. Jön azután az Egyesült Államok csapata, továbbá az argentin köztársaság marcona legényei, Görögország pártengerészkatona s végül egy hatalmas európai államnak talán összes hadereje, mely három emberből áll: a monakói katonák. A tonkini vadászok a legkisebb természetűek, nincs köztük egy sem, a ki a négy lábat meghaladná, valamennyi meztelb s katonává tulajdonképen csak fegyvere s a minde-
niknek mellén fityegő medália teszi. Süvegük a legbizarrabb, egy a fej köré csavart turbán s az avval a fejre szoritott kerek falemez, a „szalakko”, mely az arcot a napfény ellen védi.

A nagy opera zseniális tervezője Granier, a kiállításban hirnevhez méltólag vett részt, az emberi lakóház történelmének bemutatásával. A látogatók egy része ugyan talán érdek nélkül fog elhaladni amaz apró házacskák vagy kunyhók mellett, mely a quai d'Orsay és a quai Grenellen terület el, pedig ha tudná, mit mulaszt el, bizvást jobban szemügyre venné. Hogy ez az áttekin-
téstől könnyebb legyen, arról gondoskodott Gra-

nier, ki az egészet hat csoportra osztotta. A történelmi idő előtti embernek lakó-, vagyis búvó-
helyeivel kezdődik a csoport, azzal a korszakkal, a midőn a barlanglakónak sziklarepedés vagy barlang képezte menedékhelyét az idő viszontagságai ellen; folytatólag az a korszak, midőn egyetlen eszközt a kőből csiszolt balta képezte, s végül víz fölé épült s karókon nyugvó kunyhók sással és náddal fedve. Itt látható ez első alkotmány is, minővel az ember abban a korszakban vízre bocsátkozott s melynek kivésésében bizonyosan a tűz játszott legnagyobb szerepet. Ezt követik azon lakóházak, melyek már az időszámítás korával kezdődnek. Egy egyiptomi ház, egy asszírjai, körülbelül 1000 évvel K. u. születése előtt. Utunk föniciái, zsidó és hindu házak mellett víz el; majd román és gallus épületek, s ez utóbbinak tőzsomszedságában egy ránk, magyarokra nézve érdekes járómuire bukkanunk: egy hún talyigára Attila idejéből, melynek fakerekeire ugyan pazar kézzel mázolta Garnier ur a vörös festéket. Innen nagy ugrás van a reneszánsz korig, mely pár igen csinos épülettel van képviselve. Justinán idejéből is van egy keleti palota. Tizenötödik századbeli orosz lakóház, két arab és egy bolgár ház folytatja a sorozatot. Befejezésül egész csoport kínai és japáni pagoda, lapp és eszkimó kunyhó s a sorozat záradékaul amerikai vörös bőriek kunyhója.

Találkozhatnak talán a kiállítás látogatói között sokan, a kik ezt még futólag sem fogják

a kérdést, hogy: mi történjék jövőben a vármegyékkel?

Erezte ő is ennek a szükségét, hogy a régi vármegyei közigazgatás átalakítsák; látta, hogy az állam új, átalakult kormányzati rendszerében a régi vármegyék régi elemeikkel helyt nem foglalhatnak.

Kossuth ugyan — mint tudjuk — ezen ősi intézményeknek volt a híve. Ugy hitte és javasolta, hogy a vármegyék megállhatnak a parlamentáris kormányrendszer mellett is, de népképviselési alapon kell azokat újból szervezni.

Hogy miként fértek volna meg a vármegyék régi jogkörükben? a „rendelem, miként következik”-féle miniszteri omnipotenciával, miként azt 48-ban azonnal a miniszterium gyakorlatba is vette, egy egész érdekes kérdés! Mert a vármegyei autonómiának egyik sarkalatos előjoga abban állott, hogy önkormányzati hatóságánál fogva tisztelettel félre tehetette a kormány intézkedéseit, melyeket magára nézve sérelmeseknek tartott.

Ez a jog tehát nyilván ellentétben állt az állami kormányzat joghatóságával. De a vármegyéknek említett joga érhető volt addig, míg Magyarországot dikasztériumok kormányozták, míg a kancellárt Bécsben — ki nem volt felelős, — nem egyszer befolyásolták az osztrák miniszterek.

Azonban egy magyar önálló felelős kormányrendszer keretében a régi vármegyék többé be nem illeszthetők.

De tovább menve a logika szálain, mi hatással lehetnek volna a Kossuth által képzelte vármegyék népképviselési alapokon, sajátos viszonyaink között Magyarország közéletének a fejlődésére, s államiságának megszilárdítására? Minő munkát adtak volna az ilyen vármegyék a magyar kormánynak? e felett; alig hisszük, hogy maga Kossuth komolyan gondolkodott volna. Mert ő mindig bizonyos idealizmussal tekintette a politikai közviszonyokat.

Deák Ferenc már akkor kijelentette az érintett miniszteri tanácskozásban, szembe Kossuth felfogásával, hogy a vármegyék hatósága és a parlamentáris felelős kormányzati rendszer: összeférhetlen fogalmak. Az adminisztrációt tehát az új reformok szellemében kell kiépíteni. Ő tehát már 48-ban az államilag rendezett és vezetett közigazgatásnak volt a szószólója. Amint hogy magasabb politikai szempontokból ítélve meg e kérdést, nem is tagadható, hogy Magyarország államegységéhez az állami kormányrendszer adja meg a tetőzetet.

A vármegyék egykor hasznos szolgálatot tettek az országnak. Védőbástyái voltak az alkotmánynak és nemzetiségnek, de csak azon elemekkel, mely elemek annak 48 előtt a beltartalmát és politikai életet megadták. Ma azonban ezek a független ele-

mek, a mellett, hogy nincsenek is meg, de nem is képezhetnék többé a vármegyéket. És így az új idők és reformok maguk el- lent mondanak a régi értelemben vett vármegyei önkormányzatnak. Azonban dacára annak, hogy belátjuk azt, hogy a belkormányzatot reformálnunk kell gyökeresen, szemet nem hunyhatunk azon nehézségek előtt sem, melyek útjában állanak a rögtöni átalakításnak. Nemcsak azért, mert az igen érzhető pénzügyi következményeket is huzna maga után; de mert az ahoz megkívántató új elemek bővében sem vagyunk. Ily nagy átalakulást előidéző reformok keresztülvitele tehát előkészületeket követel. Minden esetre mulasztásnak vehetők, hogy ez irányban eddig oly kevés történt. Mert mindenestre eljön annak az ideje, hogy azt létesíteni kell, tehát a kezdet nehézségein egyszer át kell esnünk.

Irányi képviselő saját pártja nevében előre jelezte ugyan már, hogy ők az ősi intézménynek a hívei. Mert nem akarnak a kormány kezébe még nagyobb hatalmat adni. Tehát így ők egy erős magyar kormányt sem óhajtanak. Amde egy gyöngye kormány, mely ki nem fejthetné a maga cselekvő képességét, fogna-e tudni egy erős és konszolidált Magyarországot teremteni?

Az Irányiek felfogása ellentétben áll egy magyar nemzeti politika követelményével. Egy kicsinyes vármegyeházi politikára vall az.

A történelem azt bizonyítja, hogy Magyarország mindig csak egy erős állami kormányhatalom mellett volt maga is hatalmas, az a gyöngye kormányok alatt alaszallt mindannyiszor tekintélye is. Nagy Lajos és Hunyadi Mátyás kormányaik alatt tudtunk európai politikát csinálni, tekintélyünk magasan állt a szomszéd népek felett, míg II. András és Cseh Ulászló korában belzavaroknak estünk áldozatul s állami tekintélyünk alásülyedt.

A baloldalnak felfogása tehát a kérdés megítélésében igen kicsinyes s ellentétben áll Magyarország állami s nemzeti érdekeivel. És nem hisszük, hogy Irányi a miniszterelnökben szövetségesre találna, mert Tisza Kálmán nem zárkózik el az adminisztráció gyökeres átalakítása előtt: hogy az jó legyen. Egyedül a kivitelre nézve óhajt bizonyos időt betartani, hogy az sikeres megoldást nyerhessen.

Hogy ez már nincs a messze távolban, reményleni hisszük.

Azért magunk részéről is óhajtanók, hogy a belügyek kezelését egy megfelelő tehetségű ember venné által, s ne szoruljon ez a fontos ügy csak úgy melleleg elbánás alá, de találjon az már valahára igazi mesterére. **Bm. L.**

hogy az egy nagy amerikai csokoládé-gyár reklámja, mely a szobor előállítására kilenc mázsa csokoládét használt fel. Mindenesetre eredeti dolog Csak hogy egy veszedelem fenyegeti a szobrot, különösen talapzatját, mely már számtalan kés és köröm nyomát viseli. Ugy látszik, a figyelmeztetés, hogy nem szabad megnyalni, nem zárja ki azt, hogy nem szabad belőle vágni, s ha a gyáros oly kevéssé őrizteti, mint eddig, maholnap második kiadást kell abból rendeznie.

A magyar majolika- és porcellán-művészet teljes diadalt aratott, legalább erre mutat, hogy minden darabja elkelt már. A fuvott üvegek osztályában méltó feltűnést kelt egy palack, melynek irtartalma több mint három hektoliter. Közvetlenül közelében egy óriási, égnek meredő üveglap, mely mellett a fővárosi vigadóbeli tükrök szégyenkezve húzódnak meg.

A kiállítás fejedelmi és koronás látogatóinak száma mindinkább kezd szaporodni. Milánon és fián, Sándor királyon kívül, kilátásba helyezték jöveteleket a szász király, a görög király, az angol trónörökös. Uton van a perzsa sah, Kalauka hawai király. Megérkezett Thurn-Taxis herceg is, József főherceg veje. S így a mi eddig csak félig volt biztosítva, ma már bizonyos: az erkölcsi siker. A koronás fők megadták az impulzust. Miliónyi alattvalóik követni fogják a példát.

Paty Kárius.

Vármegyei ügyek.

Cím-változások. Az eddigi közmunka és közlekedésügyi jelző helyett *kereskedelmi*, a földművelés- ipar és kereskedelmi jelző helyett pedig *földművelésügyi* ministeriumnak fognak nevezettni az új törvényben új címet és ügykört nyert ministeriumok.

Mértékhiitelesítővé a n.-mihályi 101. számú hivatalhoz *Herczik József* ottani iparos nevezetett ki ideiglenes minőségben.

A korallin és dinitrokresol mérges festőanyagoknak mézeskalács és sütemények színezésére való használatát a belügyminiszter körrendeletileg tiltotta.

Az ujoncozás az ujhelyi, bodrogközi és nagymihályi sorozó járásokban már befejeztetett. Az eredmény a polgári elnökök jelentéséből kitetszőleg kedvező. Besoroztatott az ujhelyi járásban az ujoncjutalékba: 82, önkéntes gyanánt 2, a bodrogköziben 85, a nagymihályiban 59, a póttartalékba besoroztatott az ujhelyi járásból 34, bodrogköziből 54 és a nagymihályiból 36.

Hírek a nagyvilágból.

Umbertó olasz király s fia *Viktor Emánuel* a trónörökös, *Vilmos* német császár látogatására f. hó 21-én Berlinbe érkeztek. A pályaudvarban a császár, a hercegek, *Bismarck* hg. birodalmi kancellár, a ministerek, a tábornoki kar élén *Moltke* gf. fogadták a fejedelmi vendégeket. *Vilmos* császár és *Umbertó* király többször megölelték és megcsókolták egymást. A gyönyörűen felszírt utcákat beláthatatlan néptömeg lepte el, mely az uralkodókat s fényes kíséretüket lelkesült óvásokban részesítette.

Oroszország lázas sietéssel folytatja fegyverkezését. A *Kreuzzeitung* pétervári értesülése szerint a támadásra készülő Oroszország már nincs messze a teljes készenléttől.

A dohányzás ellen Amerikában *Connektikut* állam törvényt hozott, szigorúan megtiltva fiuknak és leányoknak 16 éven alul a dohány élvezetét.

A magyar király Berlinben *A Journal des Debats*-nak sürgönyzik Bécsből, hogy *Ferenc József* király őfelsége legközelebb viszonzni fogja Berlinben a német császárnak bécsi látogatását. **Óriási gyémánt.** A párisi kiállításon egy *Imperial* nevezetű hatalmas gyémánt is szerepel. Dél Afrika bányáiból került ki 1885-ben. Párisi ékszerészek e napokban összehasonlították az *Imperialt* a császári korona *Régent*-jával s konstátálták, hogy amaz nagyobb, minőségre nézve pedig emezzel egyező. Az *Imperial* értékét 18 millió frankra becsülték.

A párisi világiállítás látogatóinak száma a megnyitás napjától f. hó 19-éig bezárólag, tehát tizenegy nap alatt, meghaladta az egy milliót.

Hírek az országból.

Erzsébet királyné külön vonata Majna-Frankfurt mellett veszedelemben forgott. Az utolsó kocsi kisiklott s magával rántva az előtte levő két másik kocsit is és felborult. Egy udvari szolgá rántotta meg idejekorán a vészjelzőt s az ő lélekjelenlétének köszönhető, hogy a szerencsétlenség végzetes nem lett. A királyasszony kocsija, mely ben rajta kívül még *Mária Valéria* királykisasszony és *Ferenc-Salvátor* főherceg ültek, sértetlen maradt. *Erzsébet* királyné csodálatos hidegvérűséget tanusított.

Stefánia, özv. trónörökösne f. hó 21-én ülte huszonötödik születésnapját. A király Laxenburgban gratulált menyének s nála is ebédelt.

Irányi Dániel, a függetlenségi párt vezére, törvényjavaslatot nyújtott be a lelkiismereti szabadság biztosítása tárgyában. Az országgyűlés többsége nem bocsátkozott a javaslat méltatásába, mert a kormányelnök kinyilvánította, hogy az új igazságügyminiszter foglalkozik a szóba hozott nagy kérdés tanulmányozásával. A kormány törvényjavaslata feloleli majd a házassági jogot is és ki fog terjeszkedni a tetszés szerinti polgári házasság szabályozására is.

Budavár bevétele, az 1848/49. szabadságharc hősiei fegyvertényének 40-ik évfordulóját f. hó 21-én ez évben is megünnepelte a fővárosnak hazafiasan érző közönsége.

Az országgyűlés ülészakát valószínűleg jun. hó 8-án rekesztik be; mert az állami költségvetési törvényjavaslaton kívül még csak a pénzügyi közigazgatás reformjáról szólót óhajtja a kormány a nyári szünet előtt elintéztetni.

Különlélek.

(Személyi hírek.) *Dr. Molnár Viktor* temesi főispánnak beigtatási ünnepe Temesvárott holnap fog végbe menni. — *Fedák Endre*, n.-toronyai kg.

Folytatás a mellékletben

lelkész címzetes alesperessé nevezetett ki. — *Hadszega Basil* dr. gör. kath. segéd-lelkész Ujhelyből Rusz Polyánára áthelyeztetvén, itteni állomását *Leiner Ede* segéd-lelkész foglalta el. — *Spöner Gyula* dr. ujhelyi kir. törvényszéki jegyző a gálszécsi járásbíróhoz kir. albiróvá nevezetett ki.

(Ajándékozás.) Főispán ömértósága közben járására az O.-Ruszkán épülő gk. iskola javára a kir. pénzügyminister egy téres behelyet ajánkozott.

(Képviselő választási mozgalmak.) A s.-a. ujhelyi választókerület hoszas csendéletét a váratlanul beköszöntött képviselő választás szerfelett heves pártmozgalmak váltották fel. Két hatalmas párt mérkőzik a küzdelem előestéjén; egyik mint másik a győzelem kecsegtető reményével eltelve tekint a döntő pillanatok elé. A választási mozgalmak epizódjai parlamenti vitákra szolgáltatnak anyagot; a napi sajtó élénk figyelemmel kíséri az eseményeket; szóval a központ tekintete S.-A. Ujhely felé irányul. Sokan vannak, a kik figyelemmel várják a végeredményt, mint a véderő-javaslat ellen a közelmúltban lefolyt hatalmas tüntetések kritériumát. Az eddigi mozgalmak részleteit a következőkben adjuk: Az egyesült ellenzéknek országgyűlési képviselő-jelöltje, *Viczmándy Ödön* f. hó 19-én d. u. mondotta el nagyszabású program-beszédét a városi színházban, mely ez alkalommal a szorongásig megtelt. A színpadon hoszu asztal volt elhelyezve, mely körül a párt következő vezérégyeniségei foglaltak helyet. *Ambrózy Nándor* biz. elnök, *Viczmándy Ödön*, *Prámer Alajos* prépost, *Vályi Árpád* képviselő, az országos függetlenségi és 48-as párt küldötte, mellette br. *Kaas Ivor*, *Balogh Géza* és *Bernáth Dezső* képviselők, mint a mérsékelt ellenzék kiküldöttjei. Az elnök rövid üdvözlő beszéde után az egyesült ellenzék jelöltje határos iránybeszédben fejtegette politikai hitvallását, melyet a hallgatóság sűrű éljenzéssel fogadott. Utána *Bernáth D.* rövid tartalmas beszédet intézett a választókhoz, szívükre kötve, hogy támogassák a zászlót, melyre a diadal gondolatával tekinthetnek. Ezután *Vályi Árpád*, a függetlenségi párt nagyreményű ifjú harcosa, érveiben gazdag művészi szónoklattal a lelkesedés tetőfokára emelte a közönség érületét és fejtette ki az ellenzék két árnyalata egyesülésének szükségességét, mint a helyzet követelményét. Végezetül *Kaas* br. az ellenzéki sajtó kitűnő vezérégyenisége szépen, lelkesen, szellemének teljes tündöklő beszédével világította be a politikai szemhart. Ezeknek hatása alatt Ujhely város lelkes polgársága inpozáns fáklyás körmenettel tüntetett a fellépetett ellenzéki képviselő jelölt mellett. A budapesti vendégek tiszteletére a párt fényes bankettet rendezett, hol az első pohárköszöntő *Balogh Géza* képviselő ajkán szólalt meg, a szabadságharc nagy vívmányairól elmélkedve, éltette a nemzeti történelem ezen dicső korszakának kimagasló eszményi alakját és képviselőjét *Kossuth Lajos* nagy hazánk fiát. *Bajusz József* szokott szellemes humorával fűszerezett beszédében *Viczmándy Ödön* képviselő jelöltet; *Vályi Árpád* gf. Apponyi Albertet, a modern államférfiut a parlament első kitűnőségét; br. *Kaas Ivor* a szabadság, egyenlőség és testvériség eszméinek befolyását fejtegetve az alkotmányos állam fejlődésére, *Matolai Etele* alispánt éltette. A vendégeket s a jelenlévő hölgy közönséget számos fekölt szónoklatokkal üdvözölve, a társaság az éjfélutáni órákban vidám hangulatban oszlott el. Másnap és a következő napokon *Viczmándy Ödön* képviselő jelölt, *Vályi* és *Kaas* társaságában a választókerület egyes helyein körutra indult. Pártja mindenütt lelkes óvációkban részesítette. — A szabadelvű párt zászlaja alá sorakozott választó polgárság jelöltje *Dókus Ernő*, f. hó 21-én, d. u. 5 órakor a Diána kertben mondotta el program-beszédét, 500—600 főnyi közönség jelenlétében s lelkes tüntetés mellett. A szónoki hévvel előadott iránybeszédet zajos tapsokkal és éljenzéssel fogadták. — Este a Diána-kert tánctermében társas vacsora volt, melyen nagyszámú választó vett részt. Az első pohárköszöntőt *Diószeghy János*, pártelnök mondotta, a vármegye multjában kiváló érdemeket szerzett *Dókus* családnak egyik büszkeségére, a szabadelvűpárt jelöltjére *Dókus Ernőre* üritvén poharát, s nagy tetzés közt kívánta a jelen voltak nevében, hogy választás után mint győztesek ihassák ki az áldomáspohárt. *Friedlbeier Albert* a 48-as vívmányok tovább fejlesztéséről szólva, rámutatott a szabadelvű párt alkotásai között a főrendiház újjászervezésére, melyben az egyenlőség eszméje nyert korszakalkotó diadalt. Rámutatott az 1885. évi febr. 13-iki orsz. gyűlési naplóra, mely*) tanubizonyosság arra, hogy *Apponyi Albert* gf. ezt a vívmányt minden áron meggátolni igyekezett. (?) Végre *Diószeghyt* éltette. *Nemes Lajos* azt a török átkot emlegetve, mely megfogta a magyart, hogy ez soha együtt nem tart: *Dókus Ernőnek* hazafias lelkeletű szép nejt, az áldás angyalát éltette taps és éljenzések között. *Dókus Ernő*, hosszas és zajos éljenzés után szóhoz jutva, hálás köszönetet mondott a választó polgárságnak iránta való fellángolásáért, mely mint oltha-

*) Szerint.

Szerk.

tatlan fáklya világítja be előtte az utat, melyen haladva kitűzött célja: hogy nyugodt politikai élet mellett a haza anyagi és szellemi tekintetben erősbödjék. Az ujhelyi választókerület összes polgáraiért üritette ki poharát. Dr. *Nagy Armin* a pártatlan főispánt éltette. *Diószeghy János* Dókus József és neje ömértóságáért, *Kádár János* ev. ref. pap Legenye büszkeségeért Dókus Ernő s kedves nejeért ivott. Dr. *Papp László*, Priamus királynak fiához Hektorhoz intézett ama mondatát, „fiam! jövőben nagyobb hős légy apádnál“ Molnár István főispánra s fiára alkalmazva: Dókus Ernőt, Molnár Viktor volt képviselőnek méltó utódját, aki a hozzá bizalommal fordulónak bizonyára szintén kegyes pártfogója lesz — éltette. A legvidámabb hangulatban tartott pártvacsorának az éjfélutáni órákban lett vége. Jövendőt nem mondunk. A holnapi nap eldönti az alkotmányos küzdelem sorsát. Dőljön a kocka jobbra, vagy balra, győztesnek és legyőzöttnek csupán négy szócskát üzenünk: „A haza minden előtt!“ A képviselő-jelöltek program-beszédét, melyhez kommentárt nem fűzünk, lapunk más rovata alatt egész terjedelmében veszik olvasónk.

(A széphalmi Kazinczy-ünnepség) f. évi június hó 2-án délelőtt 10 órakor a következő programmal fog megtartani: 1. Dr. *Chyzer Kornel* nek, mint a m. tudom. akadémia képviselőjének beszéde. 2. Elnöki megnyitó dr. *Ballagi Géza* sárospataki akadémiai és közigazgató által. 3. A sárospataki ifjúsági énekpar előadása. 4. Emlékbeszéd Kazinczy felett, dr. *Friml Aladár* ujhelyi gimnáziumi tanártól. 5. Az ujhelyi gimn. ifjúsági énekpar előadása. 6. A m. tud. akadémiai által kitűzött pályadíjakkal jutalmazott tanulók nevének kihirdetése: *Kérészy István* sárospataki főgimnáziumi, dr. *Ormány Miklós* ujhelyi nagygimnáziumi és *Dezső Lajos* sárospataki állami tanítóképző intézeti igazgatók által. 7. Az ujhelyi gimn. ifjúsági énekpar előadása. 8. Felolvasás a sárospataki akadémia egyik hallgatójának pályanyertes művéből. 9. A sárospataki ifjúsági énekpar előadása. 10. Bezáró beszéd dr. *Ormány Miklós* ujhelyi gimn. igazgatótól. Az ünnepség bevégeztével közebb a „Torzszón.“ Egy teríték ára 1 ft 20 kr. A n. é. közönséget az ünnepségre tisztelettel meghívja: *A rendezőség.*

(Időjárás.) A várva várt jótékony eső végre felkereste vidékünket. Tegnapelőtt két versben is esett. Dél tájban rövid ideig tartó, csendes — este zuhogó eső volt. A föld szomjusága annyira mennyire megenyhült, a rekkenő hőség erejéből sokat engedett. Ohajtandó, hogy az időjárás feltegye az *Orbán-sívegét*, s amugy istenigazából eláztassa a kékeményű száradt földet.

(Esküvők) *Kincsesy Péter*, ujhelyi gyógyszerész, e hó 19-én esküdött örök hűséget *Antal Gábor* szatmári birtokos szép leányának, *Bertának*, *Farkas Károly* vasuti hivatalnok f. hó 20-án vezette oltárhoz S.-a. Ujhelyben *Demjén Sarolta* kisasszonyt, néhai *Demjén Gusztáv* kedves leányát.

(Majálisok.) Elmult évek hoszu során viszszük végig emlékeztetünk s alig találunk arra az időre, mikor oly igazán, mint most illeszthessük a zöldben tartott mulatságokról szóló referádánk élére e szót: „majális.“ Megszoktuk, hogy a majálisunk keresztelt mulatságok Ujhelyben július—augusztusban tartassanak. Ezuttal a gyártelepi tüzoltó-egyesület s a református iskola növendékei a szép májusi választották mulatságuk idejéül, mikor a kies *Torzszás* tavaszi pompájában diszeleg, árnyas, gyöngyvirág illatos berkeiben fülemile dala zeng: vig életre buzdul ott minden emberi halandó apraja, nagyja. A gyári tüzoltók ma egyhete, az iskolás növendékek 22-én tartották meg majálisukat. Hogy mennyire sikerült a jó kedv, mily tág mederben csapongott e mulatságokon, ott hol a természet, tánc, zene, bor és telt kosár oly pazarul adja meg az impulzust a jó kedv, teremtéséhez, — emlitenünk is fölösleges.

(Iparkiállítás) Az iparostanulóknak a közoktatási ministeriumnak meghagyása folytán már régente vett munkakiállítása a jövő hó vége felé létesülni fog. Járásunk főszolgabírája, mint elsőfokú iparhatóság, a mult napokban szólította fel az egyes ipartársulatok elnökeit, hogy hatáskörükben minden lehető elkövessenek arra, hogy a kiállítás sikere mennél nagyobb legyen. Mi azt hisszük, hogy e sikernek alapföltétele a mesterek jóindulatában, áldozatkésztségében és hazafiságában rejlik. Amint különben értesülünk, az iparisk. tanítók osztályaikban már összeirták a kiállításban résztvevők névsorát; de e számot mégsem tartjuk elég nagynek az összes tanulók számához képest és azért csak helyeselhetjük azt az eszmét, hogy a kiállítók sorában a *segédek* is helyet foglaljanak. — e.

(Tüz.) F. hó 19-én, d. u. 1 és 2 óra között *Dókus József* ömértóságának a halpiacra néző lakástelepen tűz támadt, s pár rövid perc multán az U alakban épült egész lakóház lángban állott. A városi tüzoltóság elég gyorsan a vész színhelyén termett s elejét vette annak, hogy a délkeleti irányból erősebben fújó szél a szomszédos épületekben kárt okozhasson. A kigyult ház azonban, minden mellékhelyiségeivel egyetemben, le-

égett s még az ajtók és ablakok is áldozatul estek a tulbuzgó mentési munkának. A tűz minden valószínűség szerint úgy keletkezett, hogy az egyik, széna-porciózással foglalkozó lakónak padláson dolgozó munkácsi pipájából szikrát hullasztottak a széna közé. Rendőrségünk ebből az esetből is merithetne óvatos előrelátást. — Főispán ömértósága, ki a tűznél jelen volt, azt a három kéményseprő legényt, kik az oltás körül dicséretes buzgalmat fejtettek ki, nyomban a vész színhelyén megjutalmazta.

(A közbizonyos) építését a f. hó 18-án megtartott versenytárgyaláson az előirányzott 10612 ft költségen felül 8 és 1/2% árfelemeléssel *Friedrich Vilmos* ujhelyi jó nevű vállalkozó vállalta fel.

(A M. É. K. V.) melynek ide jegyzett hieroglifét keletkezési idejében úgy is olvasták, hogy *Minden Erkezkor Késedelmező Vasut*, meg úgy is magyarázták, hogy *Menyhért Épített Kedvére Vasutat*, voltaképpen pedig igazi magyar nevének úgy értelmezendő, hogy Magyar Éjszak-Keleti Vasut, — tizenhatodik rendes közgyűlését folyó hó 31-én fogja megtartani Budapesten. Ugyanakkor a vasut társaság részvényesei elé terjesztendő s az 1888. év üzleti eredményéről szóló igazgatósági jelentés, zárószámadási kivonatok, mérlegek és statisztikai táblázatok testes füzetbe összegyűjtve nyomtatásban már megjelentek s a tanulságos munkálatnak egy példánya szerkesztőségünkhez is bekuadetett. Futólagosan átlapozva az egy év történet-könyvét, közérdekünké látunk abból kijezezni a következő aprólékoságokat. A mult év a M. É. K. V. pályájának rekonstrukciójára nézve kiváló szerepet játszik, nemcsak azért, hogy a 838 kilométer hosszuságában futó pályán a csapi Tiszahid kivételével, az összes nagyobb hidak faszervezete vasszerkezettel pótoltatott — hanem mert a Szerencs-Ujhely-L. Mihályi között szolgáló vonalrész kettősvágányúvá alakítván át: a vasut háboru esetére nagyobb szállítási képességet nyert. A nyiregház-csapi vonal 51 kl. hosszában új acélsínekkel látatván el, az I. rangú vonalok sorába emeltetett. Üzleti tiszta jövedelme volt 1888. dec. 31-én, 1,070,388 ft, mely az 1887. évhez viszonyítva 70% nyi javulást mutat. Összes vagyona 143 és félmillió értéket képvisel. Az üzleti számlában a kisiklás, összeütőközés és más rendkívüli okokból származott költségek csak 1758 ft 99 krt emésztettek föl. Vasuti balesetek és elemi csapások következtében kifizetett 22,275 ft 90 kr. *S.-a. Ujhelyben* feladott 160,650 tized-tonna teherszállítvány, ebben a bor mint árucikk 17,857 t. t. *B.-Keresztur* 6478, *Perbenyik* 437. *S.-Patak* 6260, *Szegimalom* 139, *Szerencs* 12,790, *Szomotor* 191 tized-tonna, a 7 bortermeledt hely tehát együtt 44,152 tized-tonna borszállítvánnyal szerepelt, mely szám az 1887. év forgalmához viszonyítva 6633 tized-tonna (663300 kilo) suly illetve kereskedelmi emelkedést mutat. Gabona kivettett a szerencsi állomáson át 103580 tized-tonna vagyis 31,036 tiz. tonnával több, mint 1887-ben. Utazók száma a s.-a. ujhelyi állomáson volt 86,241 több mint 1887-ben 8532-el. Lokomotív-állomány darabszáma 81, ebből 29 van S.-a. Ujhelyben. Személykocsija 163, posta- és kalauzkocsija 88, teherkocsija 1790, hőkéje 12, melyeknek összes értéke 6 1/2 millió forint. A betegesülő egyesület pénztára 43,954 ft 96 krnyi törzs- és 9194 ft 05 kr. rendelkezési alappal bir. Mindezek során is látható, hogy a M. É. K. V. ügyeinek vezérelte mintaszerű, s a firmájáról kicsinylő szándékkal gyártott szójáték a számok tanúságával szemben elnömül.

(Gyászjelentés.) Dr. *Obláth Mór*, tisztii járásorvos és vármegyei tiszteletbeli főorvos fájdalomtelt szívvvel jelenti úgy saját, mint gyermekei *Ilona* és férje Dr. *Hartmann Samu*, *Riza* és férje Dr. *Ferbstein József*, *Vilma* és férje Dr. *Popper Mór* és *Kornélia*, továbbá unokái *Hartmann Lajos*, *Margit* és *Imre*, *Ferbstein Berta* és *Sándor*, *Popper Klári*, *József* és *Irma*, nemkülömben sógora *Svarcz Ármin* és neje *Sarolta* és a többi rokonok nevében, felejtethetetlen jó nejeinek illetve édes anyuknak, nagyanyuknak, testvéreinek, sógornőjeinek s kedves rokonok *Obláth Mór* né. *Svarcz Jozefa* asszonynak, élete 52-ik, boldog házasságának 33-ik évében, folyó hó 13-ikán, hosszas szenvedés után után történt gyászos kimúltát. Béke lengjen a legjobb hitves, édes anya nagyanya testvér és rokon drága porai felett!

(Színházi jelentés.) Van szerencsém *Sátoralja-Ujhely* és vidéke n. é. közönségét tisztelettel értesíteni, miszerint f. hó 30-án, csütörtökön sárospataki vendégzereplésemet*) befejezve, *szombaton, jövő hó 1-től kezdve* előadásaim sorozatát a sátoralja-ujhelyi városi színházban folytatni fogom. Ugyanez alkalommal tisztelettel hívom fel a n. é. közönség figyelmét ez évadban az utolsó, 6 előadásra terjedő bérletre, melyben színre fognak kerülni: „*Magduska öröksége*“, legújabb népszínmű a népszínház műsoráról. „*Eladós leány*“, az akadémia által 100 arannyal jutalmazott eredeti vig-

*) Lapunk zártakor *Halmaynak* S.-Patakon való működéséről részletes tudósítást kaptunk; melyből jól esett megtudnunk, hogy ottan a derék társulatot kitűnő pártfogásban részesítették. A nálunk kilátásba helyezett befejező bérletre felhívjuk a n. é. közönség pártfogását. *Szark.*

játék, a nemzeti színház műsoráról. »Boccaccio,«
»Angot asszony leánya,« általánosan kedvelt operettek
»Fekete gyémántok,« Jókai regényes színműve. —
Bérletre előjegyezhetni Szentgyörgyi Vilmos ur
kereskedésében. Tisztelettel Halmai Imre, szín-
igazgató.

(A »Zemplén« fekete táblája.) Tisztelettel
kérjük a czerkó-iskolai tanító urat, sziveskedjék
okkal-móddal oda hatni, hogy növendékei kiméle-
tet tanúsítsanak az utcák fái iránt, melyeket most
gyermekies kedvteliséssel tépnek, szakgatnak. A ko-
nokabb síhedereknek mondjon szivvreható mesét az
akasztófáról. — y. a.

(A kir. törvényszékről.) Resovszki Izidorné
szerencsi lakos korcsmajában múlt évi augusztus
hó 26-án több legény mulatott, akik közül Szi-
geti János szivarra akarván gyújtani, a korcsma-
rosnétól gyufát kért, mit ez megtagadott. Szi-
geti ekkor azzal fenyegette a korcsmásrót, hogy
ha nem ad gyufát, a korcsmásrót emeletes gyufatar-
tóját kidobja az ajtón, mire a korcsmásrót azt felelte
neki, hogy ha sok pénze van, próbálja meg; Szi-
geti e hegykeségre felbosszankodva, a gyufatartót
a félig nyitott ajtón csakugyan kiröpitette még
pedig oly szerencsétlenül, hogy az épen arra ha-
ladó Szikszai Józsefet fejen találta, ki is a halán-
tékán szenvedett utas következtében két nap
mulva meghalt. A kir. törvényszék Szigeti Jánost
a folyó hó 23-án tartott végtárgyaláson gondat-
lanságból okozott emberölés vétsége miatt három
havi fogságra ítélte. — Haman Mihály pazdicsi
lakosnak egy vadonut új, ropogós öt forintos
volt, melyet minthogy egész Pazdicson nem tud-
tak felváltani, a ládafiában tartogató. Egy váltási ki-
sérletnél megpillantotta Hamannál az öt forintos egy
Dzurkó György nevű suhanc s a szép banknota
bírása ellenállhatatlan vágyat gerjesztett benne,
vagy mint magát a végtárgyaláson kifejezte, »va-
lami folytonosan húzta a bankó fele.« Egyszer
aztán a múlt év szeptember havának valamelyik
napján tudva, hogy a gazda nincs otthon, az eresz
alatt levő nyíláson át a Haman lakásába mászott
s a szép bankót zsákmányul ejtette. Haman mi-
hamar észrevette meglopását s mivel Pazdicson
az övéen kívül több olyan szép 5 forintos nem volt,
rövid keresés után megtalálta a bankót s Dzurkó
szívbeli nagy fájdalomra töle azt visszahódította.
Dzurkó György a »szép bankó«-val kötött tiltott
viszonyáért büntetésül hat hónapi börtönt kapott.

— Vizsgálóbíró előtt. — Hát biztatták magát,
hogy üsse pófon Szapora Katit? — Nem, instál-
lom; csak a magam szivességéből tettem.

(Társas kirándulás Párisba.) A f. v. ipar-
kör választmánya elhatározta a világkiállítás alkalmából
egy nagyobb szabású párisi társas kirándulás
rendezését. A Párisba való utazás külön vonat
tal történik, csupán II-od osztályu kényelmes ko-
csikon, via Bécs, Salzburg, Innsbruck, Feldkirch,
Zürich, Basel, Delle-Belfort. Indulás Budapestől
szombaton, f. é. június 29-én délután. Érkezés Páris-
ba július 1-én reggel. A menetérti jegyek, június
29 től számítandó 30 napon belül, valamennyi
gyors- és futarvonat használatára jogosítanak.
Páristól Delle határállomásig a jegyek csupán a
személyvonatokra érvényesek, mivel Franciaor-
szágban a gyorsvonatok csak első kocsiosztályból
állanak. A visszautazás, szabályszerű jelentkezés
mellett, bármely állomáson félbeszakítható. A Páris-
ban való tartózkodás ideje 8 napra terjed.
Vidéki résztvevők az osztrák-magyar államvasut
összes állomásairól 50% díjmérséklés mellett vál-
thatnak 40 napi érvényességű jegyet Budapestre
és vissza. Az utazás és lakás együttes költsége
103 ft. E részvételi díj akár egyszerre, akár pedig
három részletben fizetendő, és pedig: a) 10 ft a
beiratkozásnál, b) 60 ft június 5-ig, 33 ft június
25-ig. Jelentkezések a rendező-bizottság elnökehez
(Budapest, IV. muzeum-körút 13. sz. I. em.) inté-
zendők máj. 31-ig. Utlevél nem szükséges. Az
elutazás előtti napon Budapestben ismerkedési össze-
jövétel fog rendeztetni.

(Gazdasági tanulmányut.) A magyar gazdák
a magdeburgi, londoni és párisi kiállítások ösz-
szeeső idejét egy felette érdekes tanulmányut ren-
dezésére használják fel. A kirándulásban az orsz.
m. gazdasági egyesület tagjai s azoknak felnőtt
családtagjai (nők is) — ama gazdák pedig, kik
az orsz. m. gazdasági egyesületnek nem tagjai az
egyesületbe való belépésük után — vehetnek részt.
A kirándulás tart június hó 18-ától július 6-áig
s az egész uton az utazás és ellátás költségeinek
fedezésére a rendező bizottságnál lefizetendő ösz-
szeg 230—250 ft közötti lesz. Bejelentéseket elfo-
gad és részletes utazási programmal szolgál a ki-
rándulást rendező bizottság (Budapest, Köztelek)
június hó 5-éig; ugyanaddig az utazási költségből
100 ft szintén fenti címre küldendő.

(A macska-zene eredete.) A tüntetéses világ-
ban tudvalevőleg nagy szerepet játszik a macska-
zene. Érdekes lesz tehát tudni, hogy eredetileg
e kifejezés szószertint mivoltában szerepelt s nem
a »macska-zenélők«, hanem a »macskazenélők«
multságára szolgált. V-ik Károly spanyol király
ugyanis 1549-ben Németalföldön mindenféle ünne-
peket rendezett fia, Fülöp számára, de a »sötét
herceg«-et semmi sem mulattatta. Komor, magába
zárkózott maradt folytonosan. Ekkor a brüszeliek
kigondoltak olyasmit, ami még Fülöp komorsá-

gát is megingatta. Egy tiszteletére rendezett disz-
menet alkalmával egyik kocsin volt egy orgona;
az orgonának sipjai külön ládikákban állottak s
mindenik ládikában egy-egy macska volt. A macs-
kák különböző életkorúak és »hanguk« voltak.
Farkaikat a billentyűkkel oly módon kötötték
össze, hogy midőn a medvének öltözött orgonista
játszani kezdett a billentyűkön, azonnal leirhatat-
lan macskamuzsika hangzott fel, melyhez majom-
nak, kutyának és kismedvének öltözött fiúk táncot
jártak. A roppant tömeg szinte hentergett a ka-
cagástól s a különben komor Fülöp sem birt el-
nyomni egy mosolyt. Azt mondják, hogy ez volt
az első és utolsó mosoly, melyet a németalföldiek
Fülöp arcán láttak.

Viczmány Ödön,

a s.-a.-ujhelyi választó-kerület mérsékelt ellenzéki
képviselő jelöltjének

program-beszéde.

Mélyen tisztelt választó Polgárok!

Reménytelen és váratlan ért azon megtsiz-
teltetés, a melyben önök engem részesíteni ke-
gyesek.

Mint egyszerű polgára és napszámosa a vár-
megyének, nagyra törekvő célok nélkül, életem
legszebb feladatául tekintetem, itt önök között
munkálni csekély tehetségemhez képest hazám s
az önök javán.

De önöknek tisztelt polgártársaim óhajta-
sa volt az, hogy a képviselő jelöltséget elfogadjam,
az önök jósa és szeretete el némit bennem
minden mély érzést, kötelességemben állónak tar-
tottam, habár nehéz cihatózással, bizalmukat
elfogadni.

Régen életem már a közéletet, számosak ta-
paszatalaim e téren, szeretettel adózom vár-
megyéim iránt, a mely több ízben ismételve tisztelt
meg bizalmával, de életem legszebb napjai közzé
sorozandom azt, a mikor anélkül, hogy kerestem
volna, önök tisztelt polgártársaim önként reám
gondoltak, és a népképviselői rendszernél a pol-
gári állások legszebbikére, a képviselői állásra
jelölni kegyesek.

Mélyen tisztelt polgártársaim!

22 éve élek önök között, ifjú koromtól, fel-
tárom önök előtt multam, melyet a vármegyének
de még inkább ezen derék városnak minden pol-
gára ösmer, Programnak már elegendő lenne mul-
tamra hivatkozni.

A becsületes munka, szilárd következetesség
és szigorú igazságosság, valának jelszavaim, a
melyeknek köszönetem azt is, hogy nagyobb
érdem nélkül és a hivatalos pressió minden nyo-
mása dacára, zászlóm körül sorakoztak.

Mindenek előtt tehát kijelentem, hogy az
eddig követett utról letérni nem fogok, ezen utat,
a mely az önök szívéhez vezetett, tovább követni
legfőbb feladatomból tekintendém.

A mi politikai hitvallásomat illeti, önök tisz-
telt uraim tudják, hogy én a mérsékelt ellenzéki-
hez tartozom, követője vagyok azon pártnak, a
mely gf. Apponyi Albert, hazánk egyik legna-
gyobb fia vezérlete alatt küzd az országgyűlésen.

Én elfogadom azon alapot, a mely az 1867-ik
évben létre hozott, én azt tartom, hogy ez elő-
nyösebb hazánkra, ha a létező alapon tovább
építünk és megszerezzük ezen sokat szenvedett
hazának mindazon előfeltételeket, a melyek szük-
ségesek arra, hogy nemzeti kulturánk anyagi gaz-
dagodásunk és hazafias önértetünk fejlesztésével
intézményeiben szabad, alkotmányos nemzet ere-
jének, önállóságának és szabadságának biztosítá-
sára szükségesek. Főfontosságúnak tartom, tisztelt
választó polgárok, hogy a parlamentáris kormány-
forma szilárdulására vessük törekvésünk fősúlyát.

A közügyek iránti érdeklődés növelése, a
politikai erkölcs hanyatlásának megakadályozása
és mindazon tényezőknél, a melyek a parlament
alakulására és a közvélemény alkotására befolyás-
alattal bírnak, minden hivatalon hatalmi ténye-
zőktől való megtisztítása, gondjaink legfőbbikét
képezze.

Nincs ennél fontosabb feladat tisztelt pol-
gártársaim. Mert a népképviselői rendszernek
csak akkor élvezhetjük előnyeit, ha a közügyekkel
lelkességgel és önzetlen hazafi odaadással érdeklő-
dünk, ha azt elfajulni nem engedjük, mert el-
fajulásában szülő anyja az a korrupciónak és par-
lamentari zsarnokságnak.

A zsarnokság pedig megöli a szellemet, meg-
öli az akaratot, sőt béklyót vet még a szabad
gondolkodásra is, titokzatos rémként kísért körül-
löttünk és szítja az elzárkózott elégtelenséget.

Szabad nemzet nem tűrhet el oly helyzetet,
a melyben még gondolkozni sem szabad, felbur-
janzik a titkos kémkedés, búvik a szabad szó, és
oda jutunk, hogy megkövetelik, hogy a kiadott
parancsszóra tétet, fejet hajtsunk. — Lealázó
dolog ez tisztelt polgártársak, a mely arcunkba
kergeti a vért, hogy emberi jogunkat áthárítsuk,
egyesek kényére, kezére, ily aera alatt, mint
gomba terem a haszonlesés, az önzetlen, tiszta
hazafias érzés pedig, — lassan kihál a lelkekből.

Tisztelt polgártársaim! Kétszeres öröm ez
reám, hogy önök, a hazafiságuk és lelkiismeretük

ellen elkövetett minden merényletet visszautasítva,
a győzelem teljes reményével küzdenek az elv
szentségének magasra emelt zászlója alatt.

Üdvözlöm önöket, polgártársaim, azon zászló
körüli, amely a jobbaké, amely az önöké. — és
ahol találkozunk önök ezen vármegye minden igaz
fiával, aki önzetlenül szereti hazáját, nem árulja
annak nyelvét, — nem teszi megalkuvás tárgyá-
vá alkotmányát és nem szolgáltatja ki hazánk
ifjuságát!

Ezen vármegyének, ezen választó-kerületnek
szép, nemes, magasstos multja van, — amelyhez
önök hűtlenség nem lehetnek. Önök megfogják
mutatni, hogy ezen választó-kerület nem meg-
alkuvás tárgya.

Ezen választó kerület egyhangulag tiltakozott
a kormány nemzet ellenes törekvései, tiltakozott
a véderőtörvényjavaslat 25. § a ellen, és kimond-
ták, hogy ezen kerületben kormánypárti képvise-
lőt választani nem fognak, most itt az alkalom,
teljesítsék fogadalmukat.

Tegyenek úgy, mint a leigázás idejében a
szabadság után vágyó népek tenni szoktak, —
önök tudják, mert próbálták ezt, és a dicsőség,
amelyet kitartó akarattal elérniök kell, nem az
enyém, de az önöké leend!

Megfogják önök cáfolni mindazon hivatalos
hangokat, amelyek a népgyűlések és vármegyék
szavát kicsinyítő sitymálással említik és erőt fog
meríteni az önök győzelméből a hazafias ellenzék,
amely váltva küzd a haza javáért, a hazai tür-
hetetlen állapotok felvirágzásáért, fájrad hazánk
átalakítása nagy munkáján, erejének fejlesztésén,
és szilárdulni fog a hit, hogy a parlamentáris élet
elleni merényletek korszaka lejárt, és napja leál-
dozóban van.

Tisztelt választó polgárok! Ezekből láthatják,
hogy programom egyik legfontosabb része, cse-
kély erőmmel oda törekedni, hogy megszüntessék
a corruptió, gyökerestől kiirtassák a hatalmi ön-
kény és a parlamentáris zsarnokság, amely ha-
zánkat oly lejtőre juttatja, hogy megdőbbsen a
hazafi szív, ha azoknak naponként tapasztalható
következményeit észleli.

Es mert nagyon fontosnak tartom azt, hogy
a választó polgárok érdeklődése a közügyek iránt
fejlesztessék, hogy a parlamentben történetekről
azok is, akik talán a közügyekkel kevesebbet fog-
lalkoznak, időszakonként közvetlen értesülést nyer-
jenek. Habár tudom, hogy a képviselő csak a lelki-
meretének felelős szavazataért, és ezért szemelni
senkinek nem tartozik, azon esetben, ha megvá-
lasztatnám, tenni fogom azt, hogy választó-kerü-
letemmel gyakrabban fogok érintkezni, és igye-
kezni fogok mindig azon irányt követni, hogy az
önök közérzetének hű tolmácsa lehessenek.

Tisztelt polgártársaim! Tizennégy éve van
egy állandó vezérlet alatt lévő kormányunk.

Élég idő arra, hogy egy hivatása magaslá-
tán álló kormány egy erejében teljes és fejlődés-
ben levő nemzetnek jövődjét biztosítsa, intéz-
ményeit pedig a leghelyesebb, a közkívánalmak
nak és nemzeti aspirációnak megfelelő irányban
kiepítse, teljes reménnyel tekintettünk ezen kor-
mány elé, hittük, hogy igazak azon ámitó sza-
vak, a melyek a nemzethez a sugalmazottak ál-
tal intéztettek, hogy tartózkodjék a nemzet a gy-
kori kormányváltozásoktól, mert csak egy erős
és állandó kormány lehet hivatva hazánknak ja-
vára öntudatos következetességgel munkálni.

A nemzet ugyszólván álomba merült, apa-
thia szállta meg, keleti indolenciával hitt és pa-
naszkodott, de remélt; a kormány pedig a belé
helyezett bizalmat arra használta fel, hogy erejét
kiszívja hazánknak, hogy saját hatalmát erősíti,
és végre még attól sem riad vissza, hogy alkot-
mányunkat, nemzeti nyelvünket, ifjuságunkat alku
tárgyává tegye.

Ilyenek és ehhez hasonlók a kormány mű-
ködési; mert akár pénzügyi, akár közgazdasági,
akár közigazgatási, akár pedig kulturális vagy
közjogi alkotásait tekintjük, többnyire eszmék
nélkül, idegen befolyások alatt, ötletek szerint
tette alkotásait. Stagnálás a legnagyobb álta-
nosságban, sőt visszaesés egyes dolgokban, jel-
lemzője azon kornak, a melyet Tisza acrának ne-
vezünk.

T. polgártársaim! Legtöbbnyire gazdák,
iparosok és kereskedőkből áll ezen választó-ke-
rület. Kérdem önöktől, tisztelt választók, vajlon
érezik-e önök azt, hogy 14 éve önök felett egy
meginaghatatlan magyar kormány oly irányban
kormányoz, a melynek keze boldogságot, bősé-
get áraszt munkásságukra és nemzeti önértet
plántál lelkeikbe.

Ehhez nem kell magyarázat, tisztelt polgár-
társaim, ezt önök mindannyian érzik és lelkük-
ben tudják, hogy oly kormány, a mely folytono-
san önmagát is, de intézményeinket is csak fol-
tozgatja, a melynek dönthetetlen uralma alatt ha-
zánk és nemzetünk konszolidálására, anyagi ere-
jének emelésére, a polgári jogok biztosítására,
nemzetiségünk erősítésére, a közigazgatás és tör-
vénykezés javítására, közjogi alaptörvényeinknek
az előhaladó kor által követelt fejlesztésére, ön-
álló állami helyzetünk tekintélyének növelésére
aránylag alig valami, vagy épen semmi sem tör-
tént, sőt a mely kormány hatalmának tetőpont-

ján nem a nemzet synpatijára, de a polgári jogok csorbitásával erőszakosságra állapítja fennmaradását, — nem bir és nem birhat létjogosultsággal.

Magyarország kiváló intelligenciája erős nemzeti szellemmel, szabadsáért rajongó lélekkel van megáldva, — de a kenyérkereset akadályául szolgál a vér szabad lüktetésének. Hisszük, hogy ezen téren is egy igazán hazafias szabadelvű kormány alatt tisztulni fog a levegő. De szükségünk van tisztelt polgártársak, hogy egy erős, vagyonos, hazafias polgári osztály fejlődjék, a melynek ereje, hatalma nagy, és a melynek legnagyobb sulya van a közvélemény alkotására.

Minden erőmmel oda fognék tehát működni, hogy mint önálló állam intézzük közgazdasági érdekeinket, mert ettől várom én az önök gyarapodását, érdekeiknek megóvását, de ettől várok hazánkra nézve is egy nagy és hasznos jövedelemforrást.

Nem célozok én vámháborút, de óhajtam az, hogy a szövetség határain belül is, mint önálló állam alkudjunk és szerződünk.

Egyszóval törekvésem főcélja az, hogy Magyarországot a meglévő alapon közgazdasági, közgazdasági és a nemzeti kultúra szempontjából építsük és erősítsük, mert ez lehet legnagyobb biztositék arra, hogy önállóságunkat és függetlenségünket teljesen kivívjuk.

Földmivelésünket, iparunkat és kereskedelmünket egyaránt fejleszteni és a szomszédok elnyomásától megvédelmezni főfeladatunk.

Ezen három osztálynak egymást harmonikus együttműködésre kell biztatniok, mert önök egymás nélkül nem élhetnek meg.

Tévedésben van, a ki csak a kormányra néz; mert a parlamentáris életben örökkévalósággal nem bir, nem birhat egy kormány sem, de ezen osztályoknak egymáshoz viszonya örökös.

Ezen három osztálynak ki kell egészíteni egymást.

Mert hiszen tisztelt választó polgárok, a gazda nem élhet a kereskedő nélkül, a ki az ő terményeit közvetíti, a legmegfelelőbb piacot megszerzi, egyszóval közvetít; de az iparos nem élhet meg a jómódu gazdák hiányában, mert ezek az ipar termékének a felhasználói; és végre a kereskedőnek szüksége van mindkét osztályra.

Mit tapasztalunk azonban most; osztályok szerint a kormány ki akarja használni önöket saját céljaira, azon pedig legkevésbé törődik, hogy sorsuk elviselhetőbbé váljék.

Naponkint emelik az adókat, a pótagadót, az illetékeket, a behajtási költségeket és kamatok oly terhek, a melyek mellett ugyan vigyázzon minden ember, hogy el ne pusztuljon, kivált ha nem a leglelküimeretesebb községi közegek közé kerül.

Az adók emelése és a végrehajtási eljárás valóságos átka ezen országnak.

Tudják-e tisztelt polgártársaim, hogy a behajtási költségek 1885. évben, ezen vármegye területén, bevallott adatok nyomán, meghaladta a 10,000 forintot.

De ezt bizonyosan sokkal felülmutta, és ha most a kamatokat hozzájuk számítjuk, a tényleg kirótt adók összege legalább 2-3°/^o-tólival szaporítottatott.

Ha ráfogásnak tekintenék is a behajtások körüli visszaéléseket, a melyeknek nyomairól folytonosan tudomással birunk, mert a sok elbocsájtott, felfüggesztett és fegyelmi eljárás alatt levő jegyző ezen feltevést igen igazolja, meg kell borzadnunk tisztelt polgártársak ezen pénzügyi gazdálkodás rendszeréről. De a közgazdasági rendszerben sincs semmi biztositék arra, hogy a polgárok érdekében az ellenőrzés kellő pontossággal és szigorral teljesítetik, mert a rendszer, mely rendszertelenségnek is lenne nevezhető, lehetlenné is teszi a kellő ellenőrzést, mert azok, a kik erre hivatva lennének, úgy tudnak terhelve teendőikkel, hogy teendőiket különben is alig teljesíthetik.

Pedig tisztelt polgártársaim alig van valami fontosabb egy polgár életében, mint a rendes házvitel, ez a biztositéka magánéletünknek is, hát még egy közönség, az állam vagy község házvitelére mennyire fontos reánk, mert létünk függ ettől. A mostani rendszer, a mint önök jól tudják, tarthatatlan, ennek helyesebb és az egész közgazdasággal együttes átalakítása olcsóbbá és megbízhatóbbá tétele az, a mely vágyaim egyikét képezi.

A közgazdaságról kívánok még egy némelet elmondani.

16 éve vagyok főjegyző, önök tudják tisztelt választó polgárok, hogy rendületlen híve vagyok az önkormányzatnak, sőt a jellegi kormányrendszer mellett, a hol sem hivatali pragmatica nincs, a főispánnak pedig korlátlan hatalom központosított kezeiben, a közsabadság érdekében, jelenlegi választási rendszert pártolom.

De ha Magyarországnak jövőjét és jó hírét kockára tenni nem akarjuk, ha az erkölcsök tisztulását és a politikai függetlenséget hivatlan nyomástól megőrizni akarjuk és ha végre a helyesebb és egyszerűbb közgazdaságot és ez által a köz-

állapotok konsolidációját óhajtuk, át kell térnünk az állami közgazdasági rendszerhez, de ezt csak akkor tehetjük, ha a vármegye önkormányzati és ellenőrzési joga kiterjesztetik, a tisztviselőkre a pragmatika behozatik, a közgazdasági bíróság felállítatik, s főispáni hatáskör pedig szabályoztatik vagy az állás megszüntetetik.

Hogy a közgazdasági szervezet mily hiányos, és hogy például a közgazdasági bizottság, különösen hatáskörének némely részében, például mint fegyelmi bíróság, vagy mint felelősségi hatóság, mily céltalan és időpazarló, ezeket részletezni önök előtt nem szándékom, de kijelentem, hogy az önkormányzat fentartása és bővítése mellett a közgazdaságunk, a többi reformokkal együttes és rendszeres átalakítását óhajtom.

Engedjék meg tisztelt választók, hogy mint a gazdák vezére, különösebben megemlítem azt, hogy gondjaim egyik legfőbbikét képezendik azon intézményeknek fejlesztését szorgalmazni, amelyek a gazdasági állapotok javulását célozzák.

Külön is kiemelem, hogy főfontosságú reánk gazdákra: a hitelügy rendezése, — különösen az ingóhitel kérdésének megoldása, a munkás viszonyok szabályozása, és a mezsei rendőrségi törvény megalkotása.

Volna még sok egyéb elmondani valóm, de engedjék meg tisztelt polgártársaim, ha bezárom már úgy is hosszúra nyulott beszédemet, — és kérem, hogy a zászlót, amelyet kegyesek voltak felemelni, magasan lobogtassák a jó ügy érdekében!

Végül, hálás köszönetet nyilvánítok a függetlenségi párt azon tagjainak, akik zászlónk körül sorakozni, s ügyünket lelkes, hazafias készséggel támogatni kegyesek.

Magamat kegyes barátságukba, szeretetökbe és támogatásukba ajánlom.

Dókus Ernő,

a s.-a.-ujhelyi vál.-kerület orsz. gy. képviselőjének program-beszéde.

Uraim! Mélyen tisztelt polgártársaim!

Amidőn nagybecsű felhívásuknak engedve, körükben megjelenni szerencsém van: méltóztásának megengedni, ha, mielőtt nézeteimnek néhány napi kérdés felett elmondanám, pár percig azért vegyem igénybe becses türelmüket, hogy indokoljam, miért látom épen ezen időpontot alkalmasnak, melyben a politikai térre lépni, s ott szerény tehetségemet, jóakaratomat, függetlenségemet érvényesíteni kívánjam. Legkevésbé én vagyok hivatva arra, — leírni, magyarázni önök előtt, kik a politikai élet főutereinek dobánásait a napi lapok útján folytonosan hallják, hogy az utóbbi hónapok a parlamenti életet sokszor az apathiaig menő nyugalmából felrázták, zsidbádnak látszó tagjaiba életet öntöttek, s ezzel egyidejűleg annak kifolyása, a kormány, oly fiatal tetterős tagokkal egészített ki, kik nemcsak multjok, elveik, tehetségeiknél fogva látszóttak a legalkalmasabbaknak, de kiknek odaállítását a közvélemény parancsoló szava követelte s kinevezetésüket az egész számottevő, gondolkodó ország pártkülönbség nélkül a legmelegebben üdvözölte. Nem kell tehát tovább mennem az indokolásban, hogy ezen két körülmény hatott közre, hogy elhagyva szűk korlátok közé zárt tevékenységi körömet, oda vágyakoztam, hol felfogásom szerint csoportosulni kell ma mindenkinek, a ki hazájának hü fia; hogy vállvetett buzgalommal, féltetéve minden pártszenvédélyt, egyesült erővel támogassák vezérferfiainkat; hogy mindenekelőtt államháztartásunk rendezésének nagy és ez idő szerint legelső munkáját, az általuk célbavett uton befejezhessék.

Ezen cél megközelítésére mindenekelőtt két utat látok: egyik a takarékoság az államháztartásban, másik a gazdasági haladási fejlődés. Tudjuk, hogy kormány, országgyűlés, de sőt mondatom, hogy az egész nemzet összes erőinek teljes megfeszítésével azon dolgozik, hogy az államháztartásában a bevétel és kiadás közötti egyensúlyt helyreállítsa, hogy végrevalahára csak annyit adjunk ki, mint bevettünk. Akarva mondotam, hogy az egész nemzet minden erejét ezen cél elérésére feszíti meg, mert hisz látom, a nép között és vele együtt élek, hogy a közterheket csak ereje teljes megfeszítésével bírja elviselni; de látom másrészt azt is, hogy ezen kitartó erőfeszítésre azon hitből merít erőt, hogy áldozathozatala nem történik hiába, hogy államháztartásunk rendezve lesz; az edzi, fokozza erejét, hogy látja, hogy a célhoz, mely még csak néhány év előtt is elérhetetlennek látszott, már eddig is annyira közeledtünk, hogy az emberi számítás szerint rövid időn teljesen befejezve lesz.

És senki ne mondja azt, hogy ennek az eredménynek kivívása nem ér fel azzal a munkával, azzal az önmegtágadással és fáradtsággal, a mibe került; senki ne mondja, hogy annak a legmesszebbre kiható, óriási, mindenütt és mindenki által érezhető eredménye nem lesz.

Az államhitel megszilárdulása folytán az állam kölcsöneinek kamataiban már maig elért és

méginkább a jövőben elérendő megtakarítás milliók bevételevel ér fel, mely milliók az adózó polgárok javára esnek. Az államhitel megszilárdulásával a magán hitelviszonyok javulása karöltve jár, ez a javulás az olcsóbb pénzben jut kifejezésre, mely olcsóbb pénz mig egyrészt gazdáinknak terhelést könnyíti, másrészt eszközli azt is, hogy a kereskedelem és forgalom, a vállalkozói kedv válik élénkebbé, ami ismét a fogyasztást és gazdáink jólétét emeli. És a hitelviszonyok illetően rendezése a külföldi kereskedelmi összeköttetések megszilárdulását, ujak keletkezését is fokozottabb mértékben teszi lehetségessé, s ezáltal még sokszorosán fokozódik a nyereséges gazdasági termelés lehetősége. De, ha kétségesen elismerem is az előnyöket, melyek az államháztartás rendezéséből az ország gazdasági helyzetére hárulnak: mégsem tarthatom ezeket oly mérvűeknek, melyek magukban véve elégségesek arra, hogy ez egyes adózókat képessé tegyék azoknak a fokozottabb mérvű közterheknek a viselésére, mely terhek ki rovása épen az államháztartás rendezése miatt vált szükségessé, hanem egyenesen szükségesnek tartom azt, hogy közvetlen és közvetve az államháztartás és kormányzat minden ágában olyan intézkedések léptessenek életbe, melyek az adóemelését, a gazdasági haladást és fejlődést lehetségessé teszik. S midőn ilyen intézkedésekről van szó, nem tarthatom a kiadásokban való merev tartózkodást irányadóak; de igenis kívánom, hogy ahol ezáltal egyes vidék igyekvő és szorgalmas lakosságának bevétele, adóképesége arányosan emelkedhetik, ott az áldozatot minden tartózkodás nélkül meg kell hozni.

Már előbb említettem, uraim, hogy a gazdasági haladás, a gazdasági fejlődés az, a minnek a törvényhozás működésénél a legközelebbi években az irányt kell adni, s e körül felmerülő kérdések helyes megoldása a feladat, mely a parlamentre vár.

Az ide vonatkozó intézkedésekről szólva, nem akarom kicsinyíteni azt a hasznót, amit a kormány az állattenyésztés, földmívelés, a szőlő- és gyümölcstermelés, szóval a mezőgazdaság minden ágában, a tenyésztés, magvak, csemeték rendelkezésre való bocsátása, a különböző irányban és módon való oktatás, például az és buzdítás által eddig elért és a már megteremtett alapon ezentul gyorsabban és sokkal nagyobb mérvben el fog érni; de azért emellett határozott kívánságom és ha azon helyzetbe jutok, legfőbb törekvésem lesz az, hogy olyan intézkedések léptessenek életbe, melyek mellett ezen nyújtott előnyöknek az eddiginél belteresebb módon, általánosabban való kihasználása váljék lehetségessé. És azt első sorban úgy vélem elérhetőnek, ha a gazdasági érdekképviselő ügye, akár — amint most van — egyesületi, akár más alapon, de mindenestre úgy szerveztessék, hogy abban az érdekeltek túlnyomó nagy többsége is, közte mindenestre a legbefolyásosabb, legtekintélyesebb gazdák buzgó és tevékeny részt vegyenek és vehessenek. S ha egy ilyen öntudatos, olyan gazdasági érdekképviselőt sikerül egyszer teremteni, mely a gazdák széles rétegeire támaszkodik, melynek ügyeiben a gazdák általánosán részt vesznek, akkor sokkal fokozottabb mérvben lesz lehetségessé kihasználni, de még fokozottabb mértékben is kell életbeléptetni olyan intézkedéseket, melyek a gazdasági termelést, annak olcsóságát és a termelvények lehető előnyös értékesítését teszik lehetségessé.

Első sorban a gazdasági hitel emelésével és olcsóbbá tételével kell foglalkozni, mely tekintetben az első általánosabb természetű és sokat ígérő kezdeményezés a regále kártalanításról szóló törvénynek az az utasítása, mely szerint a kormány javaslatot fog a törvényhozás elé terjeszteni arról, hogy a költségekre eső kártalanítási összegek minden tekintetben megfelelő hitelszövetkezetek alapítására fordíthatassanak.

Ezenkívül a megalósítás stádiumában van azon intézkedés, mely szerint a földjavítás, lecsapolás és öntözés költségeit bárki fedezheti hitel útján. S követni fogják s követni kell azt másoknak mindaddig, míg oda nem jutnak, hogy a józan, a hasznos haladásban a pénzkérdés annál, a ki hitelt érdemel, se általánosán, se azért, mert a pénz aránytalanul drága, akadályt ne képezzen.

S ha ez az állapot valószínű lesz, fogja a kultur-mérnökség teljes mértékben áldását éreztetni; azt a hatást, melyet most csak egyes, kedvezőbb helyzetben levők aknázhathatnak ki.

Ezzel karöltve jár a közlekedési ügy, az ezen ügynek szolgálatában álló vonalok és eszközök fejlesztése, a vízi utak szaporítása. Vasuti hálózatunk fővonalait immáron kiépítettnek lehet tekintenünk; a mellékvonalak kiépítését pedig a vicinális vasutakról szóló törvény biztosítja. Hátra van még mind a termelés érdekében, mind maguk a vasutak érdekében is az, hogy az azokhoz vezető utak kiépíttessenek, javíttassanak és jó karban tartassanak, mely ügyet a most alkotmányos tárgyalás alatt levő, a közmunka rendezéséről szóló törvényjavaslat lesz hivatva gyors léptekkel előrevinni.

De mindezek a kérdések bármily szerencsés-

ján nem a nemzet synpatijára, de a polgári jogok csorbításával erőszakosságra állapítja fennmaradását, — nem bír és nem bírhat létjogosultsággal.

Magyarország kiváló intelligenciája erős nemzeti szellemmel, szabadsáért rajongó lélekkel van megáldva, — de a kenyérkereset akadályául szolgál a vér szabad lüktetésének. Hisszük, hogy ezen téren is egy igazán hazafias szabadelvű kormány alatt tisztelni fog a levegő. De szükségünk van tisztelt polgártársak, hogy egy erős, vagyonos, hazafias polgári osztály fejlődjék, a melynek ereje, hatalma nagy, és a melynek legnagyobb sulya van a közvélemény alkotására.

Minden erőmmel oda fognék tehát működni, hogy mint önálló állam intézzük közgazdasági érdekeinket, mert ettől várom én az önök gyarapodását, érdekeiknek megóvását, de ettől várok hazánkra nézve is egy nagy és hasznos jövedelemforrást.

Nem célozok én vámháborút, de óhajtom az, hogy a szövetség határain belül is, mint önálló állam alkudjunk és szerződünk.

Egyszóval törekvésem főcélja az, hogy Magyarországot a meglévő alapon közgazdasági, közgazdasági és a nemzeti kultúra szempontjából építsük és erősítsük, mert ez lehet legnagyobb biztosíték arra, hogy önállóságunkat és függetlenségünket teljesen kivívjuk.

Földmívelésünket, iparunkat és kereskedelmünket egyaránt fejleszteni és a szomszédok elnyomásától megvédelmezni főfeladatunk.

Ezen három osztálynak egymást harmonikus együttműködésre kell biztatniok, mert önök egymás nélkül nem élhetnek meg.

Tévedésben van, a ki csak a kormányra néz; mert a parlamentáris életben örökkévalósággal nem bír, nem bírhat egy kormány sem, de ezen osztályoknak egymáshoz viszonya örökös.

Ezen három osztálynak ki kell egészíteni egymást.

Mert hiszen tisztelt választó polgárok, a gazda nem élhet a kereskedő nélkül, a ki az ő terményeit közvetíti, a legmegfelelőbb piacot megszerzi, egyszóval közvetít; de az iparos nem élhet meg a jómcédu gazdák hiányában, mert ezek az ipar termékeinek a felhasználói; és végre a kereskedőnek szüksége van mindkét osztályra.

Mit tapasztalunk azonban most; osztályok szerint a kormány ki akarja használni önöket saját céljaira, azon pedig legkevésbé törődik, hogy sorsuk elviselhetőbbé váljék.

Naponként emelik az adókat, a pótdadókat, az illetékeket, a behajtási költségek és kamatok oly terhek, a melyek mellett ugyan vigyázzon minden ember, hogy el ne pusztuljon, kivált ha nem a leglelkiesmeretesebb községi közegek közé kerül.

Az adók emelése és a végrehajtási eljárás valóságos átka ezen országnak.

Tudják-e tisztelt polgártársaim, hogy a behajtási költségek 1885. évben, ezen vármegye területén, bevallott adatok nyomán, meghaladta a 10,000 forintot.

De ezt bizonyosan sokkal felülmutta, és ha most a kamatokat hozzájuk számítjuk, a tényleg kirótt adók összege legalább 2-3⁰/⁰-tőlival szaporítottatott.

Ha ráfogásnak tekintenénk is a behajtások körüli visszaéléseket, a melyeknek nyomairól folytonosan tudomással bírnok, mert a sok elbocsájtott, felfüggesztett és fegyelmi eljárás alatt levő jegyző ezen feltevést igen igazolja, meg kell borzadnunk tisztelt polgártársak ezen pénzügyi gazdálkodás rendszeréről. De a közgazdasági rendszerben sincs semmi biztosíték arra, hogy a polgárok érdekében az ellenőrzés kellő pontossággal és szigorral teljesítettik, mert a rendszer, mely rendszertelenségnek is lenne nevezhető, lehetlenné is teszi a kellő ellenőrzést, mert azok, a kik erre hivatva lennének, úgy tudnak terhelve teendőikkel, hogy teendőiket különben is alig teljesíthetik.

Pedig tisztelt polgártársaim alig van valami fontosabb egy polgár életében, mint a rendes házvitel, ez biztosítéka magánéletünknek is, hát még egy közönség, az állam vagy község házvitelre mennyire fontos reánk, mert létünk függ ettől. A mostani rendszer, a mint önök jól tudják, tarthatatlan, ennek helyesebb és az egész közgazdasággal együttes átalakítása olcsóbbá és megbízhatóbbá tételé az, a mely vágyaim egyikét képezi.

A közgazdaságról kívánok még egy némelet elmondani.

16 éve vagyok főjegyző, önök tudják tisztelt választó polgárok, hogy rendületlen híve vagyok az önkormányzatnak, sőt a jelengi kormányrendszer mellett, a hol sem hivatali pragmatica nincs, a főispánnak pedig korlátlan hatalom központsittatik kezeiben, a közsabadság érdekében, jelenlegi választási rendszert pártolom.

De ha Magyarországnak jövőjét és jó hírét kockára tenni nem akarjuk, ha az erkölcsök tisztulását és a politikai függetlenséget hivatlan nyomástól megőrizni akarjuk és ha végre a helyesebb és egyszerűbb közgazdaságot és ez által a köz-

állapotok konsolidációját óhajtuk, át kell térnünk az állami közgazdaság rendszeréhez, de ezt csak akkor tehetjük, ha a vármegye önkormányzati és ellenőrzési joga kiterjesztetik, a tisztviselőkre a pragmatika behozatik, a közgazdasági bíróság felállítatik, s főispáni hatáskör pedig szabályoztatik vagy az állás megszüntetetik.

Hogy a közgazdasági szervezet mily hiányos, és hogy például a közgazdasági bizottság, különösen hatáskörének némely részében, például mint fegyelmi bíróság, vagy mint felelősségi hatóság, mily céltalan és időpazarló, ezeket részletezni önök előtt nem szándékom, de kijelentem, hogy az önkormányzat fentartása és bővítése mellett a közgazdaságnak, a többi reformokkal együttes és rendszeres átalakítását óhajtom.

Engedjék meg tisztelt választók, hogy mint a gazdák vezére, különösebben megemlítem azt, hogy gondjaim egyik legfőbbikét képezendi azon intézményeknek fejlesztését szorgalmazni, amelyek a gazdasági állapotok javulását célozzák.

Külön is kiemelem, hogy főfontosságú reánk gazdákra: a hitelügy rendezése, — különösen az ingóhitel kérdésének megoldása, a munkás viszonyok szabályozása, és a mezőrendőrségi törvény megalkotása.

Volna még sok egyéb elmondani valóm, de engedjék meg tisztelt polgártársaim, ha bezárom már úgy is hosszúra nyúlt beszédemet, — és kérem, hogy a zászlót, amelyet kegyesek voltak felemelni, magasan lobogtassák a jó ügy érdekében!

Végül, hálás köszönetet nyilvánítok a függetlenségi párt azon tagjainak, akik zászlónk körül sorakozni, s ügyünket lelkes, hazafias készséggel támogatni kegyesek.

Magamat kegyes barátságukba, szeretetükbe és támogatásukba ajánlom.

Dókus Ernő,

a s.-a.-ujhelyi vál.-kerület orsz. gy. képviselőjének program-beszéde.

Uraim! Mélyen tisztelt polgártársaim!

Amidőn nagybecsű felhívásuknak engedve, körükben megjelenni szerencsém van: méltóztassanak megengedni, ha, mielőtt nézeteimnek néhány napi kérdés felett elmondanám, pár percig azért vegyem igénybe becses türelmüket, hogy indokljam, miért látom épen ezen időpontot alkalmasnak, melyben a politikai térre lépni, s ott szerény tehetségemet, jóakaratomat, függetlenségemet érvényesíteni kívánom. Legkevésbé én vagyok hivatva arra, — leírni, magyarázni önök előtt, kik a politikai élet főutereinek dobánásait a napi lapok útján folytonosan hallják, hogy az utóbbi hónapok a parlamenti életet sokszor az apathiáig menő nyugalomból felrázták, zsibbadtnak látszó tagjaiba életet öntöttek, s ezzel egyidejűleg annak kifolyása, a kormány, oly fiatal tetterős tagokkal egészített ki, kik nemcsak multjuk, elveik, tehetségeiknél fogva látszólag a legalkalmasabbaknak, de kiknek odaállítását a közvélemény parancsoló szava követelte s kinevezetésüket az egész számottevő, gondolkodó ország pártkülönbség nélkül a legmelegebben üdvözölte. Nem kell tehát tovább mennem az indokolásban, hogy ezen két körülmény hatott közre, hogy elhagyva szűk korlátok közé zárt tevékenységi körömet, oda vágyakoztam, hol felfogásom szerint csoportosulni kell ma mindenkinek, a ki hazájának hü fia; hogy vállvetett buzgalommal, félretelve minden pártszenvédelyt, egyesült erővel támogassák vezérferfiainkat; hogy mindenekelőtt államháztartásunk rendezésének nagy és ez idő szerint legelső munkáját, az általuk célbavett uton befejezhessék.

Ezen cél megközelítésére mindenekelőtt két utat látok: egyik a takarékoság az államháztartásban, másik a gazdasági haladási fejlődés. Tudjuk, hogy kormány, országgyűlés, de sőt mondatom, hogy az egész nemzet összes erőinek teljes megfeszítésével azon dolgozik, hogy az államháztartásban a bevétel és kiadás közötti egyensúlyt helyreállítsa, hogy végrehalására csak annyit adjunk ki, mint bevettünk. Akarva mondtam, hogy az egész nemzet minden erejét ezen cél elérésére feszíti meg, mert hisz látom, a nép között és vele együtt élek, hogy a közterheket csak ereje teljes megfeszítésével bírja elviselni; de látom másrészt azt is, hogy ezen kitartó erőfeszítésre azon hitből merít erőt, hogy áldozathozatala nem történik hiába, hogy államháztartásunk rendezve lesz; az edzi, fokozza erejét, hogy látja, hogy a célhoz, mely még csak néhány év előtt is elérhetetlennek látszott, már eddig is annyira közeledtünk, hogy az emberi számítás szerint rövid időn teljesen befejezve lesz.

És senki ne mondja azt, hogy ennek az eredménynek kivívása nem ér fel azzal a munkával, azzal az önmegtágadással és fáradtsággal, a mibe került; senki ne mondja, hogy annak a legmesszebbre kiható, óriási, mindenütt és mindenki által érezhető eredménye nem lesz.

Az államhitel megszilárdulása folytán az állam kölcsöneinek kamataiban már máig elért és

méginkább a jövőben elérendő megtakarítás milliók bevételeivel ér fel, mely milliók az adózó polgárok javára esnek. Az államhitel megszilárdulásával a magán hitelviszonyok javulása karöltve jár, ez a javulás az olcsóbb pénzben jut kifejezésre, mely olcsóbb pénz mig egyrészt gazdáinknak terhet könnyíti, másrészt eszközli azt is, hogy a kereskedelem és forgalom, a vállalkozói kedv válik élénkebbé, ami ismét a fogyasztást és gazdáink jólétét emeli. És a hitelviszonyok ilyen rendezése a külföldi kereskedelmi összeköttetések megszilárdulását, ujak keletkezését is fokozottabb mértékben teszi lehetségessé, s ezáltal még sokszorosán fokozódik a nyereséges gazdasági termelés lehetősége. De, ha készségesen elismerem is az előnyöket, melyek az államháztartás rendezéséből az ország gazdasági helyzetére hárólnak: mégsem tarthatom ezeket oly mérvűeknek, melyek magukban véve elégségesek arra, hogy ez egyes adókat képezzék azoknak a fokozottabb mérvű közterheknek a viselésére, mely terhek ki rovása épen az államháztartás rendezése miatt vált szükségessé, hanem egyenesen szükségesnek tartom azt, hogy közvetlen és közvetve az államháztartás és kormányzat minden ágában olyan intézkedések léptessenek életbe, melyek az adóemelését, a gazdasági haladást és fejlődést lehetségessé teszik. S midőn ilyen intézkedésekről van szó, nem tarthatom a kiadásokban való merev tartózkodást irányadóknak; de igen kívánom, hogy ahol ezáltal egyes vidék igyekvő és szorgalmas lakosságának bevétele, adóképesége arányosan emelkedhetik, ott az áldozatot minden tartózkodás nélkül meg kell hozni.

Már előbb említettem, uraim, hogy a gazdasági haladás, a gazdasági fejlődés az, a minnek a törvényhozás működésénél a legközelebbi években az irányt kell adni, s e körül felmerülő kérdések helyes megoldása a feladat, mely a parlamentre vár.

Az ide vonatkozó intézkedésekről szólva, nem akarom kicsinyíteni azt a hasznót, amit a kormány az állattenyésztés, földmívelés, a szőlő- és gyümölcsstermelés, szóval a mezőgazdaság minden ágában, a tenyészállatok, magvak, csemeték rendelkezésre való bocsátása, a különböző irányban és módon való oktatás, példaadás és buzdítás által eddig elért és a már megteremtett alapon ezentul gyorsabban és sokkal nagyobb mérvben el fog érni; de azért emellett határozott kívánságom és ha azon helyzetbe jutok, legfőbb törekvésem lesz az, hogy olyan intézkedések léptessenek életbe, melyek mellett ezen nyújtott előnyöknek az eddiginél belterjesebb módon, általánosabban való kihasználása váljék lehetségessé. És azt első sorban úgy vélem elérhetőnek, ha a gazdasági érdekképviselet ügye, akár — amint most van — egyesületi, akár más alapon, de mindenestre úgy szerveztessék, hogy abban az érdekeltek túlnyomó nagy többsége is, közte mindenestre a legbefolyásosabb, legtekintélyesebb gazdák buzgó és tevékeny részt vegyenek és vehessenek. S ha egy ilyen öntudatos, olyan gazdasági érdekképviselet sikerül egyszer teremteni, mely a gazdák széles rétegeire támaszkodik, melynek ügyeiben a gazdák általánosán részt vesznek, akkor sokkal fokozottabb mérvben lesz lehetségessé kihasználni, de még fokozottabb mértékben is kell életbeléptetni olyan intézkedéseket, melyek a gazdasági termelést, annak olcsóságát és a termelvények lehető előnyös értékesítését teszik lehetségessé.

Első sorban a gazdasági hitel emelésével és olcsóbbá tételével kell foglalkozni, mely tekintetben az első általánosabb természetű és sokat ígérő kezdeményezés a regále kártalanításról szóló törvénynek az az utasítása, mely szerint a kormány javaslatot fog a törvényhozás elé terjeszteni arról, hogy a költségekre eső kártalanítási összegek minden tekintetben megfelelő hitelszövetkezetek alapítására fordíthatassanak.

Ezenkívül a megvalósítás stádiumában van azon intézkedés, mely szerint a földjavítás, lecsapolás és öntözés költségeit bárki fedezheti hitel útján. S követni fogják s követni kell azt másoknak mindaddig, mig oda nem jutnak, hogy a józan, a hasznos haladásban a pénzkérdés annál, a ki hitelt érdemel, se általános, se azért, mert a pénz aránytalanul drága, akadályt ne képezzen.

S ha ez az állapot valószínű, fogja a kultur-mérnökség teljes mértékben áldásos hatását éreztetni; azt a hatást, melyet most csak egyes, kedvezőbb helyzetben levők aknázhathatnak ki.

Ezzel karöltve jár a közlekedési ügy, az ezen ügynek szolgálatában álló vonalok és eszközök fejlesztése, a vízi utak szaporítása. Vasuti hálózatunk fővonalait immáron kiépítettnek lehet tekintenünk; a mellékvonalak kiépítését pedig a vicinális vasutakról szóló törvény biztosítja. Hátra van még mind a termelés érdekében, mind maguk a vasutak érdekében is az, hogy az azokhoz vezető utak kiépítsenek, javíttassanak és jó karban tartassanak, mely ügyet a most alkotmányos tárgyalás alatt levő, a közmunka rendezéséről szóló törvényjavaslat lesz hivatva gyors léptekkel előrevinni.

De mindezek a kérdések bármily szerencs-

sen lettek a multban és legyenek a jövőben megoldva: az ezek által létesített és létesítendő intézmények bármennyire legyenek is alkalmasak arra, hogy a gazdasági haladást előmozdítsák: egymagukban nem elégségesek a teljes siker elérésére, a termőképesség és ezáltal az adózóképesség oly mérvű emelésére, hogy az ország ne csak az államháztartásával járó terheket bírassa meg, hanem még az általános jóllét, a közvagyonosodás is gyarapodjék és emelkedjék: erre okvetlenül szükséges a jó közigazgatás és igazságszolgáltatás. Az állami kormányzat mindkét említett ágában, alkotmányunk helyreállítására, a törvényhozás és kormány évről-évre léptetett életbe, tagadhatatlanul üdvös intézményeket, s ér is el részletes sikereket: de a teljes eredmény és siker elérése, az a mérvű haladás megvalósítása, a mire legjobbjaink törekednek; a mire elkerülhetlenül szükségünk van, a mi által felvirágzásunk egy új korszaka lesz megállapítva, hitem szerint a legközelebbi jövőben: a most újjáalakított kormányunk van fentartva.

Bár talán a most említetteknek is kevésbé közvetlen, de a jelzett cél elérésénél legalább is annyira fontos szerepe van oktatásügyünk emelésének. Régi és mindig igaz közmondás marad: »többet észszel, mint erővel.« Az intelligens, a szakképzett, magához és foglalkozásához mérten a tudomány és mesterség mai színvonalán álló munkás a termelés minden ágában féltannyi erővel és költséggel még egyszerűbb és sokszorosan jobbat termel, mint a tudatlan, a műveltségben hátramaradt. És ez irányban is igen sokat csak most kezdeményeztünk, de már kezdeményeztünk és a legjobb uton haladunk. Haladunk oly irányban, hogy nem elégszünk meg az általános műveltség emelésével, hanem emelttől a foglalkozás legkülönbözőbb ágában a szakképzettség magaslatára törekszünk, s ezáltal polgárainkat erős fegyverrel látjuk el az élet küzdelmében, mely fegyverekkel reményünk van arra, hogy a minden irányban előtörő verseny harcában nemcsak eddig elfoglalt helyünket diadalmasan álljuk meg, de sikerül még újabb pozíciókat is elfoglaljunk. Végre a honvédelem ügyét is olyan irányban lehet és kell is vezetni, hogy általa ne csak a gazdasági érdekek szenvedjenek minél kisebb mértékben károsodást; de sőt amennyiben ott, ahol az lehetséges, még a honvédelemnek elkerülhetlen fokozott mértékben való fejlesztése által is a gazdák és iparosok érdekeit mozdítsuk elő. Elérhetjük ezt általa, ha egyrészt a katonai szolgálat teljesítését, a mennyire csak a szolgálat érdeke megengedi, minden egyesre, foglalkozásához mérten, lehetőleg megkönnyítjük; másrészt, ha arra igyekszünk, hogy a hadsereg és honvédség szükségletei lehetőleg és minél nagyobb mértékben, egyenesen a termelőnél és kisiparosnál való beszerzés útján fedeztessenek.

Ezek volnának főbb vonásaiban azok, a miket mint célt, mindig gazdasági haladásunkat és felvirágzásunkat tartva szem előtt a törvényhozás és kormányzat terén elérni, vagy amire legalább is teljes erővel törekedni mellőzhetlenül szükségesnek hiszek.

S midőn ezen célt szemem előtt tartom, annak minél gyorsabban és biztosabban leendő elérésére nem tudok jobb utat és módot választani, mint hogyha önk, uraim és polgártársaim, bizalmukkal megtisztelve, képviselő-jelöltjökké s majdan képviselőjökké választanak meg, az ország-

gyűlési szabadelvű párthoz csatlakozom. Ez a párt s az ezen párt kebeléből alakult és ezen hatalmas párt által támogatott, csak az imént kintünö erővel megerősített kormány az, mely az általam is szükségesnek ismert és röviden elősorolt eszközleket, törvényhozási intézkedések életbeléptetését részint már is kezdeményezte, más részében kezdeményezéseket és életbeléptetéseket a legközelebbi jövőben biztos kilátásba helyezte.

Es itt alkalmat veszek magamnak, mélyen tisztelt uraim és polgártársaim, hogy megemlékezem röviden parlamentünk másik két pártjáról, s elmondjam, hogy miért nem lehet azok egyikéhez sem csatlakoznom.

A mérsékelt ellenzéknek mint pártnak, csekély számú tagjai sorában kétségtelenül vannak kintünö emberek, kiknek képessége és jelleme iránt kifogást tenni nem lehet. De az a párt, mint párt, nemcsak hogy kizárólag a negatív terén áll, hanem még tisztán személyes politikát is követ; ezek a szeszélyes tekintetek képezik a kapcsolatot, mely ezeket a legkülönbözőbb irányú és gondolkodású politikusokat összerajta. Ily körülmények között mindenki előre láthatja, hogy ha az a párt ma uralomra jutna; ha annak ma a pozitív cselekvésére kellene lépni, az egyes tagok nézetkülönbsége rögtön érvényesülne, céltudatos, biztos működést tőlük várni nem lehetne, hanem eljárásuk folytonos ingadozásoknak lenne kitéve. Az ily körülmények között várható különböző esélyeknek, azoknak a szerintem elkerülhetlenül életbeléptető intézkedéseknek sorsát, mely intézkedésektől az ország felvirágzását várom, kitenni nem lehet.

Öszinte tisztelem adóját rovom le a függetlenségi és 48-as párt magasatos elvei iránt és egy igaz hazafi büszkeségével gondolok rá, vajha azok megvalósíthatók lennének. De méltóztatásnak megbocsátani, hogy alig van valaki, a ki ezen elveknél megvalósítását lehetségesnek tartaná, most vagy a közel jövőben nagyobb megrázkódtatás nélkül. Már pedig most, midőn minden órában közelebb jutunk egy talán világra szóló drámához, melynek megoldása még létünket is kérdésessé teheti: minden módot erőnk összetartására, fejlesztésére kell fordítanunk, hogy a nagy harcot diadalmasan megvívassuk.

Ezen nyugodt, biztos, céltudatos haladás, erősbödés, fejlődés zálogát látom én lefektetve azon két fényes programmban, kormánynyilatkozatban, melyet csak a közel multban az ország örömjaja fogadott, s melyek megvalósítására, támogatására óhajtanék én a szabadelvű párthoz csatlakozni.

Ismétlem ezt uraim és kérem bizalmukat.

Kérem bizalmukat az általam jónak tartott cél érdekében. Kérem magam. Magam állók önök eleibe, uraim, választó polgárok, teljes jóakarattal, a közügyek, az ország és nemzet felvirágoztatására iránt bennem élő buzgalommal; ezeken kívül más hatalmas nagy urak, hirnevés pártfiak nem kísérnek körükbe. Nem tekintélyre, hanem kinyilvánított törekvéseimre támaszkodva, kérem bizalmukat. Nincsenek mellékes vágyaim, melyekre a képviselői állást lépcsőnek használni kívánám; nem vágyakozom sem magas állás, sem rang vagy kitüntetésre; kizárólag a haza iránti kötelesség teljesítésének vágya szab irányt lépteimnek; s igérem, hogyha ezen kerület megbízó levelét kezembe helyezik, azt csak addig fogom megtartani, míg hazánk javára használhatom, s visszabocsátom halálával és szeplőtlenül, mihielyt nem

szolgálhatok általa az ügynek úgy, a miként kívánok, s a mint azt hazánk s az önök iránti kötelesség parancsolja.

Irodalom.

A magyar közigazgatás szervezete és az állategészség című szakmunka jelent meg a földmiv., ipar- és keresk. ministerium kiadásában, összeállította és magyarázatokkal ellátta: **Dubravszy József** minist. fogalmazó. Ezen gyakorlati értékénél fogva az állategészségügyi adminisztráció terén működő törvényhatósági és községi tisztviselőkre nézve hasznos kézi könyv ára 3 ft. Kapható a szerzőnél Budapesten, VII. ker. Erzsébet körút 16. szám alatt.

Megjelent és szerkesztőségünkhez beküldött A magyar könyvesház-nak 141—147 füzetéből álló kötete, mely Pulszky Ferenc uti vázlatait tartalmazza e következő fejezetekben: Budapesttől Konstantinápolyig. Konstantinápoly és lakói. Mecsetek és paloták. Régiségek és a vidék. Az ókori Athén. Kirádlás a Mythos országába. Az ujkori Athén s az uj Görögország. Flórenc. Schliemann Henrik trójai ásatairól. A muzeumokról. Két magyar uri lak. Szent-Kereszt. Assisi Szent Ferenc és a Ferencsek, mint az ujkor kezdeményezői. Visszaemlékezések. A szellemes és vonzó modorban írott tanulságos uti vázlatot, mely **Aigner Lajos** egyik legjobb nevű budapesti kereskedő kiadásában látott napvilágot, melegen ajánljuk t. olvasóink pártfogásába. Ára: 1 ft 40 kr.

Az Építési Tanácsadó című vállalatból, Gonda Béla műszaki tanácsos e közérdekű műveiből megjelent if. Nágel Ottó könyvkereskedésében, Budapesten, Muzeum-körút a Nemzeti színház bérházában, a 3-ik füzet, mely a csatornázási mérnöki munkák díjazási módzatait s a középítésekre vonatkozó általános és részletes feltételeket tartalmazza, vagyis azon határozmányokat, a melyek a középületek s épüzet az ipartelepek, lakóházak, gazdasági épületek stb. egyes munkanemére (u. m. kőműves-, ács-, vas-, lakatos-, asztalos stb.) nézve az építési szerződésben kikötendő. A füzethez mellékelve van egy nagyobb minta-gazdasági udvar részletes tervrajza (alapp., homlokzati-, hosz- és keresztmetszeti rajzok). A füzet ára 30 kr. Különb. az Építési Tanácsadóra előfizetni is lehet: egész évre (18 füzetre) 5 ft 40 krral, félévre (9 füzetre) 2 ft 70 krral.

Utmutató a pályaválasztás könnyítésére. Ily cím alatt Dr. B. N.-Szebenben egy alkalmi, egyszerűsített házagypótló füzetkét adott, melyben ki-ki könnyen feltalálhatja, hogy bizonyos foku iskolai, vagy magasabb szakképzettség minő pályákra képesít az állam, vármegye, felekezetek stb. szolgálataiban. A célszerűen és pontosan egybeállított füzetkét, mely **Schmidle A.** könyvkereskedésében, N.-Szebenben, 20 krt kapható, ajánljuk a szülőik és tanulóik figyelmébe.

Három zemplénvármegyei költőről. (Szemere Miklós. Boruth Elemér. Darvay Viktor.) Irta: **Paszlavszy Sándor.** E nagy-érdekű s bő forrástanulmányal írott irodalomtörténeti dolgozatot, akkor, midőn abból a zemplénvárm. orvos-gyógyászati egyesület által rendezett népszerű ismeretterjesztő esték sorozatában, f. évi január hó 20-án tudós szerzője egyes részleteket felolvasott — heti krónikáink rovatában már méltattuk. A mostan előtűnt lévő s nagy 8-ad ívrében 53 lapra nyomtatott füzet külön lenyomatként jelent meg az **Abafi Lajos** által Budapesten szerkesztett és kiadott „**Figyelő**” című irodalomtörténeti közlönynek ez évi XXVI-ik kötetéből. Nagy élvezettel olvastuk át a sok újat és irodalomtörténeti szempontból itélve maradandó becsléssel adatot vonzó előadásban tárgyoló füzetet. Most csak röviden tehetünk emlístést róla, de alkal-milag még sorát ejtjük. Addig is felhívjuk olvasóink figyelmét a becses füzetre, mely Dr. **Ohyos Kornél**-nál S.-a.-Ujhelyben kapható.

Felelős szerkesztő:

HORVÁTH JÓZSEF.

Főmunkatárs: **DONGÓ GY. GÉZA.**

Kiadótulajdonos: **ÖZV. BORUTH ELEMÉRNE.**

HIRDETÉSEK.

CZIGELKAI

LAJOS-ISTVÁN.

forrás

jódtartalmu-, szikéleges-konyhasós savanyuviz.

Felülmulhatlan legdusabb szén-savas nátron-tartalma által az egész világ minden ismert ásványvizeit közt, bő vastartalma és sok szén-sava miatt az égvényes-sós savanyuvizek közt páratlan és legkellemesebb, valamint legkönynyebben emészthető valamennyi jódtartalmu ásványvizek közt.

A Lajos-forrás rendkívül hatásosnak bizonyult a gyomor-, bél-, húgyhólya) és légutak bántalmainál s görvélykórnál.

forrás.

Borvíz, leggazdagabb szoda- és szén-savtartalommal.

A legújabb vegyelemzésnél a Czigelkai István-forrás ásványvize nátron és szén-sav tartalmára nézve, (1000 súlyrész vízben 16-722 nátron és 6784 szén-sav) oly dugzagdagnak bizonyult, hogy tartalmával az eddig ismert bel- és külföldi ásványvizeket tetemesen felülmulja.

Mindezen okoknál fogva a Czigelkai István-forrás ásványvize savanyu borral vegyítve, egy erősen pezsgő, s ennél fogva üdítő, kintünö italt szolgáltat, a mel nek kissé sós íze az emésztésre is bír befolyással.

Kizárólagos raktár és szétküldés Magyarország részére

ÉDESKUTY L.,

magy. kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállító által — BUDAPESTEN. —

Ugysz'ntén kapható minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben.

Tk. 592. sz.
1889.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szerencsi kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajthatóan özvegy Marikovszky Menyhértné végrehajtható szenedő elleni 112 ft 11 1/2 kr. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtható ügyében a szerencsi kir. járásbírószág területén lévő, Szerencs község határában fekvő, a szerencsi 437. szíjkyben özv. Marikovszky Menyhértné tulajdonán felvett 1354. hrsz. „Cserfás” nevű szőlőre az árverést 362 ft becs- és ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi június hó 25-ik napjának délelőtti 9 órája ezen bírószág hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 36 forint 20 krt készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképe. értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bírószágnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szerencsen, a kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóságánál 1889. évi március hó 21. ik napján.

Kiss György.
kir. albiró.

Egy jó karban lévő magyar állami cséplő szekrény, magában, Elek Jánosnál Kir-Helmeczen eladó.

MARGIT

GYÓGYFORRÁS,

MAGYAR SELTERS

Vegyelmezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés a vegyi összetétel, leveles, szabad, de gazdag, félig kötött szénavsav-tartalma kiváló hatásának bizonyult különösen **tüdőbántalmaknál** ahol a szabadszénavsav csekélyebb jelenléte megóvjaa a beteget a káros, őt veszedelmes igaztatótól, ellenben a félig kötött szénavsav gazdagsága a gyógyhatásu alk-trészék k a beteg test-reze he vóló gyors és biztos felvételét szközli. Ezen tulajdonságának köszönh-ti a Margit-forrás azon kiváló előnyét, hogy a bud. szabadszénavsav arta ombaa erő-ebb ásvány-vizek, mint a **seltersi-gleichenbergi, tődőhajokbau, különösen a tődővérzéseknél** már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógy-intézetekben, különösen a legutóbbat-több **Görbersdortban,** a Margit-víz otthonosává vált. — Orvosi t. kintély-ink Budapestén: **Dr. Korányi, Dr. Gebhardt, Dr. Navratil, Dr. Poór, Dr. Kétly, Dr. Barbás;** Bécsben: **Dr. Bamberger, Dr. Duschek** s. b. a legjobb eredménnyel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz

präservatív-gyógyszernek bizonyult legközelebb **Triest-Fiumében KOLERA** megbetegedés ellen a

„MARGIT” borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos **ÉDESKUTY L.** m. kir. és szerb k. udv. ásványvíz szállítóváll. Budapest.

Ugyszintén kapható minden gyógyszeres tárbán, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

10689. sz.

Árverési hirdetmény.

Mely szerint közhírré tétetik, hogy L. Braunfeld et Sohn kassai bejegyzett cégnek felperes részére Kiss Lőrinc tokaji lakos alperes elleni 270 forinrtí ügyében m. 1883. évi május hó 16-ik napján bírósággal lefoglalt ingóságok, u. m.: házi butorok, szarvasmarhák, lovak és egy igás szekér 1889. évi május hó 28-ik napján délelőtt 9 órakor végrehajtást szenvedő Kiss Lőrinc lakásán Tokajban nyilvános árverés utján azonnali készpénzfizetés mellett eladatni fognak.

Kelt Tokajban 1889. évi május hó 12-ik napján.
Fekete Zsigmond,
kir. bir. végrehajtó.

Hirdetmény.

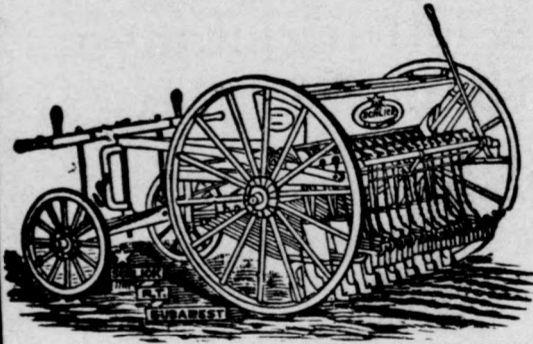
A szerencsvideki takarékpénztár felszámoló bizottsága közhírré teszi, hogy az intézet tulajdonához tartozó, Szerencs községében lévő **három külön álló lakház és magtár-épület** szabadkézből eladó. A venni szándékozók a feltételeket **Bóta Ignác** igazgatónál, Szerencsen, megtudhatják.

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár

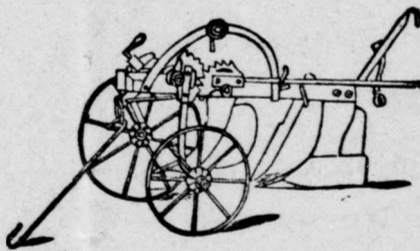
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG BUDAPEST.

Gyár és igazgatóság: **VI. külső váczut 1696/99.** Városi iroda és raktár: **VI. váczú körút 57.**

Gőz- és járgánycséplő készülékek.

SCHLICK-féle szab. két- és háromvasu ekék.
SCHLICK-féle szab. Haladás sorvető-gépek.
Szórvavető-gépek.

Schlick féle szab. Royal-ekék, Schlick és Vidats-féle eredeti egyvasu ekék és talajművelő-eszközök boronák és rögtörő hengerek, szecsavágók, répavágók, répazúzó, tengeri morzsolók, csöves tengeri darálók, gabonatisztító rosták, őrlőmalmok stb.

Az összes ekék tartalékreszei készletben tartatnak. — **Előnyös fizetési feltételek.** — **Legolcsóbb árak.**

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.
Jegyzet. Van szerencsénk ezennel t. cz. üzletbaráink becses tudomására hozni, hogy noha a **VI. Váczú körút 57. sz.** alatt lévő irodánk legnagyobb részét a **külső váczú uton** lévő gyártelepünkre helyeztük át, mindazonáltal az eddigi irodai helyiségünkben t. üzletbaráink kényelme érdekében egy városi irodát tartunk fenn, valamint hogy ugyanott építési cikkeink és gazdasági gépeinkből raktárt létesítettünk.

Kiváló tisztelettel

A Schlick-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság igazgatósága.

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

az egész világon a legtökéletesebbnek elismert mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, rendkívül érzékenyek és tolosulylyal vannak ellátva.

Tartósság, pontosság és könnyű kezelésük-nél fogva az összes világiállításokon az első díjat nyert legkiválóbb mérlegek.

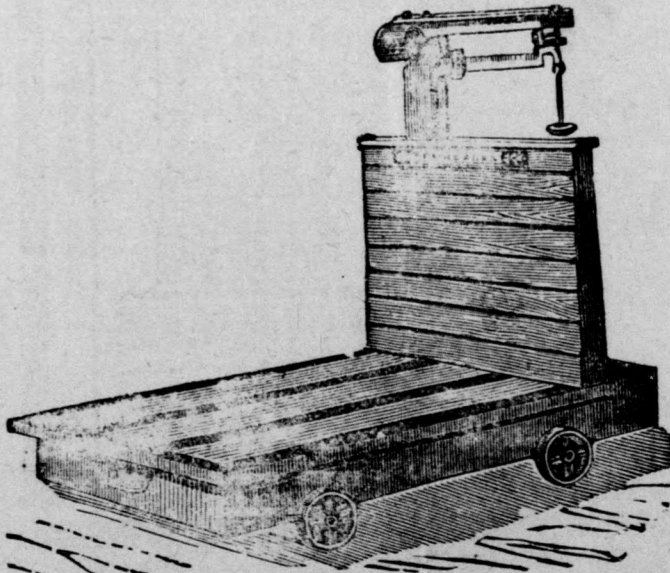
A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított tízedes mérlegek árúinál nem magasabbak — a hitelesítés, csomagolás és vasutra való feladás költségei befoglaltatnak. Gazdasági szekér- és zsák-mérlegeink, valamint marha-mérlegeink a legkedveltebb mérleg-szerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Czím: **Osztr.-magyar Fairbanks-társaság mérleg-és gépgyára John Block vezérigazgató**

Budapest, Andrásy-ut 12.

Árjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda. Gyár: **Ujpest — K.-Megyer.**

124/89. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bécsi cs. kir. kereskedelmi törvényszéknek 94339. és 213957/88. számú végzésével Koeppe és Háhn és A. Meinls utóai bécsi cég felperes részére Irányi és Nebesz s.-a.-ujhelyi cég alperes ellen 38 ft és 78 ft tőkék, s jár. erejéig elrendelt kielég. végrehajtás folytán nevezett alperestől S.-a.-Ujhelyben 1889. évi január hó 16-án lefoglalt s 306 fitra becsült ingóságokra a s.-a.-ujhelyi kir. bíróság 401/89. sz. kiküldő végzése folytán az árverés elrendeltetvén, annak a helyszínén, vagyis S.-a.-Ujhelyben alperes lakásán leendő megtartására határidőül 1889. évi május hó 29-ik napjának délutáni 3 órája tüzetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt bñti cikkek, rőfös kelmék az 1881. 60. törvénycikk 107. és 108. §§-ai szerint a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak egyuttal mindazok, a kik a lefoglalt tárgyra elsőbbséggel bírnak, miszerint elsőbbségi igényeiket az árverés megkezdése előtt szóval vagy írásban alulirt végrehajtónál az 1881. 60. t. c. 111. §-a értelmében a különbeni következmények terhe alatt bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt S.-a.-Ujhelyben, 1889. évi május 4. napján.
Pál Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

269

szám.
88. bh.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az alsó-veczekei kir. járásbírósnak 3677/886. sz. végzésével gróf Schönborn Ervi munkácsi lakos felperes részére Decsényi Pál és Kormos Gyula alperesek ellen 480 ft 37 kr. s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán Kormos Gyula alperestől S.-a.-Ujhelyben 1886. évi szeptember hó 14-én lefoglalt s 572 fitra becsült ingóságokra a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró- ság 2123/89. sz. kiküldő végzése folytán az árverés elrendeltetvén, annak a helyszínén, vagyis S.-a.-Ujhelyben Kormos Gyula üzlethelyiségében leendő megtartására határidőül 1889. évi május hó 31. napjának délelőtti 9 órája tüzetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt 13 mmásra 100 darab süveg fehér cukor az 1881. 60. t. c. 107. és 108. §-ai szerint a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak egyuttal mindazok, a kik a lefoglalt tárgyra elsőbbséggel bírnak, miszerint elsőbbségi igényeiket az árverés megkezdése előtt szóval vagy írásban alulirt végrehajtónál, az 1881. 60. t. c. 111. §-a értelmében, a különbeni következmények terhe alatt bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt S.-a.-Ujhelyben, 1889. évi május hó 4-én.
Pál Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Tk. 816/1889. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagy-mihályi kir. jbság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajlatónak ifjabb Mráz János és társa végrehajtást szenvedők elleni 36 ft 55 1/2 kr. tőkekövetelés és járuléai iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a nagy-mihályi kir. járásbíró) területén lévő, Butka községében fekvő, a butkai 25. sz. sz. területén A I. 2—14. sorsz. 157., 227., 287., 395., 484., 504., 538., 587., 679., 720., 816., 875. és 948 hrsz. alatt jegyzett ingatlan-ságból ifj. Mráz Jánost és Mráz Annát illető jutalékra 473 ftban, — a butkai 177. sz. sz. területén A I. 1—2. sor 28. 1013. hrsz. alatt felvett ingatlanokból ugyancsak most nevezetteket illető jutalékra 186 ftban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi június hó 25-ik napján d. e. 10 órakor Butka községe házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 48 ft-ot és illetve 19 ft-ot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a nagy-mihályi kir. járásbíró mint tkkvi hatóságnál 1889. évi márc. hó 29-én.

KAPY, kir. aljársbíró.

Tk. 4063/1888. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajlatónak Glusz Mihály örökösei végrehajtást szenvedett elleni 55 ft 44 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyéből kifolyólag a tokaji kir. járásbíró területén lévő, O.-Liszán fekvő, az O.-Liszka 398. sz. sz. területén, Glusz Mihály s neje Stib-lóvszki Mária nevein álló ingatlanra, s pedig: 1) 620. régi, 143. ujhysz. belsőzég és ház, egészben 280 ft, 2) 1154. régi, 1318. ujhysz. Tölgyes szőlő, most szántóföld, egészben 10 ft, 3) 1428. régi, 1612. ujhysz. szőlő, a kásáson, egészben 230 ft, 4) 2677. régi, 2608. ujhysz. Mocsár kert, egészben 4 ftban az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889-ik évi július hó 4-ik napján d. e. 9 órakor O.-Liszka város házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 28 forintot, 23 forintot, 1 forintot és 40 krajcárt készpénzben, vagy az 1881-ik LX-ik törvénycikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi nov. hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszter rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tokajban, a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál, 1889. évi február hó 15-ik napján.

Kálmán Lajos,
kir. albiró.

HIRDETMÉNY.

Ő CSÁSZÁRI ÉS APOSTOLI KIRÁLYI FELSÉGÉNEK

1888. évi novemberhó 4-én és 1889. évi januárhó 25-én kelt legfelső elhatározása folytán ezennel megindittatik a

XIV-ik M. KIR. ÁLLAMSORSJÁTÉK,

melynek tiszta jövedelme

még pedig annak két-tizedrésze a magyar hírlapírók nyugdíj-intézete javára, annak egy-egy tizedrésze pedig a vagyontalan állambivatalnokok özvegyei és árvái részére alakítandó alap, az ungvári közokmány, az országos nőiparegyesület, a háromszékmezei „Erzsébet” leánynevelő-intézet, a csikszerepai közokmány, a révkomáromi protestáns nőegylet, a magyarországi központi „Fröbel” nőegylet és az eszéki jótékony-nőegylet javára fog fordítani.

E sorsjáték összes, **8.967**-ben megállapított nyereményei az alább következő játéktér szerint **160,000 forintra rúgnak**, és pedig:

1 főnyeremény . . .	60,000 ffrtal	100 nyer. egyenk.	50 ffrtal	5,000 ffrt
1 nyeremény . . .	5,000 „	1200 sor.-ny.	20 „	24,000 „
5 nyer. egyenk.	1,000 ffrtal	2600 „	10 „	26,000 „
10 „	500 „	5000 „	5 „	25,000 „
50 „	100 „			

5/10-os magy. sorsjátékú kővényben. készpénzben

A huzás visszavonhatatlanul 1889. évi júniushó 21-én történik.

Egy sorsjegy ára 2 ffrtal o. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók: a lottoigazgatásnál Budapesten. (Pest, fővámház, félemelet) hova a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő; valamennyi lotto-, sós- és adóhivatalnál; a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Mercur”-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyárulók közegénél.

M. kir. lottoigazgatóság:

Budapesten, 1889. évi májushó 1-én.

MÁRIÁSSY SÁNDOR,

m. k. pénzügymin. osztálytanácsos és lottoigazgató.

Az Eperjesi Népbank kályhagyára

a legújabb időben egy kitűnő minőségű krakói kályhagyártót művezetőül nyervén; anyagszerzeit pedig közvetlenül a legjobb bel- és külföldi forrásokból merítvén: azon helyzetben van, hogy az első rangú külföldi gyárak módja és mintái szerint készített gyártmányaival a fokozottabb igényeknek is, még pedig a **külföldiek-nél sokkal jutányosabb árakon** megfelelni képes. Miért is a különféle áru, alaku és színü

cserep-kályháinak

nagyobb választékát és készletét felállítással vagy a nélkül a t. cz. közönségnek, távolabb fekvő vidékekre is, megvételre ajánlja.

A minták megtekinthetők, az árjegyzékek kaphatók és a megrendelések tehetők a tulajdonos

Eperjesi Népbanknál.

Magy. kir. szab. parkétygár

Dunkel Vilmos Kassán,

ajánlja

8-12

kitűnő száraz tölgyfából készült, sokszorosan kitüntetett

parketait,

ugynevezett americait, tömör s berakott kockát jutányos árak mellett.

Képes rajzminták díjmentesen szolgáltatnak.

A legkitűnőbb szer

MINDEN ROVAR ELLEN

Meglepő erejével annyira hat és oly gyorsan s biztosan irtja ki a kártékony rovarokat, hogy azoknak **többé semmi nyomuk nem marad.**

Különösen figyelembe veendő: **hogy szabadon lezárt papírban**

kimért por sohasem

„Zacherl-különlegesség.”

Csak eredeti üvegekben valódi minőségben és legolcsóbban kapható:

S.-a.-Ujhelyben: Szentgyörgyi Vilmos, Zlinsky József, Kincsesy Péter, Reichard testv., Deutsch József fia, Weiss Zsigmond és Behyna testvérekénél.

Homonnán: Pápay Pál és Szekerek Amb-rusnál.

Sárospatakon: Pavletits Györgynél.

Tokajon: Reiner D. gyógytárában.

Nagy-Mihályban: Marmorstein Simon és Glück Mórnál.

Szerencsén: Rochlitz Rezsőnél.

Tarzalón: Lazary Gyulánál.

Fő-raktár:

J. ZACHERL, Wien I. Goldschmiedgasse 2.

Pályázat.

Erdő Bénye nagyközségben a segédjegyző, mint községi végrehajtói állás megüresedvén, felhivatnak, kik ez állást elnyerni óhajtanak, hogy kérvényeiket írásban, avagy személyesen alólirottán adják be. — Évi fizetés 360 frt, lakpénz 20 ft.

Kelt Erdő-Bényén, 1889. évi május hó 24-én.

JUHÁSZ JÁNOS,

községi jegyző.

Kénsavas haméleg, Vilsav és Amoniak tartalmu

czukorrepa

műtrágya

kapható kezesség mellett legjutányosabb árban

Linkesch Samu özv.

különféle műtrágyák raktárában

EPERJES.

Sírkövekre feliratok vésése és aranyozása

SIR-EMLÉK-KÖVEK NAGY RAKTÁRA.

BURGER ADOLFNÁL

S.-A.-UJHELYT

Főutcán, a „Vörös ökör” vendéglő épületében.

MINDEN IDŐBEN

nagy választékban tartok s kívánatra felállítok

POROSZ SZÜRKE MÁRVÁNY,

VÖRÖS MÁRVÁNY

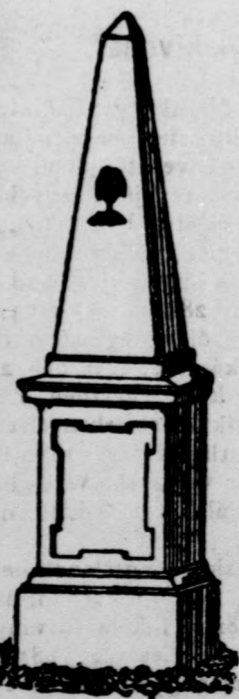
és homokkő sírkövet.

Tisztelettel

BURGER ADOLF

vállalkozó.

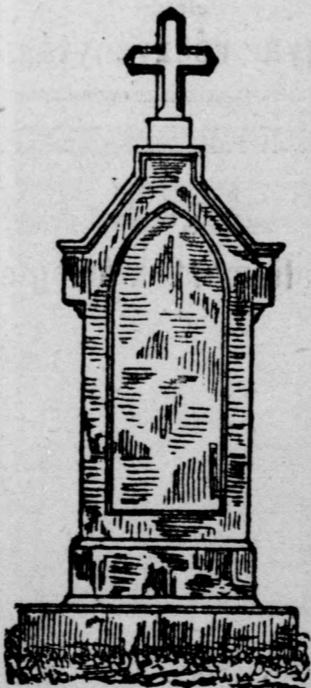
11-

Sírkövek újabból tervezése

Sürgőnyezim: **Burger Adolf S.-a.-Ujhely.**

Kívánatra képes árjegyzék megtekintésül bérmentve küldetik.

Jutányos áron készíttetnek.

2996/P. 889. sz.

Hirdetmény.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék köz-hírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár részéről a IV. számú bodrogi átmetszés kibővítése céljából Ladmócz községben kisorsozott földterületek iránt a kártalanítási eljárás megkezdésére **1889. évi május hó 29-ik** (huszonkilencedik) napjának d. e. **9 órája Ladmócz községben** a helyszínére kitűzetik.

Mely helyre és időre az érdeklettek az 1881. XLI. t. cz. 46-ik §-a értelmében azon kijelentéssel idéztetnek, hogy elmaradásuk a kártalanítás fölött érdemleges háttározat hozatalát nem gátolandja s hogy tárgyalásról való elmaradás miatt igazolásnak helye nincs.

Kelt a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszéknek 1889. évi ápril 24-én tartott üléséből.

Hammersberg,

elnök.

Lehoczky,

1-3

jegyző.